

Fólkanøvn í Føroyum 1801

Eftir Jákup í Jákupsstovu.

Tá ið farið varð undir at kanna fólkanøvn frá 1801 (Fróðskaparrit 14. bók, 1965) var tað tí, at manntalið ár 1801 er elsta tilfar, sum til er, har øll fólk í Føroyum samstundis eru nevnd við navni. Aðrar heimildir: Føroyingasøga, rúnasteinar, staðanøvn, fornbrøv, kvæði og sagnir, jarðarbøkur, tingbøkur o. s. fr. nevna bara tey, ið á ein ella annan hátt hava gjørt vart við seg ella hava sitið við ogn ella festi, meðan fjøld av fólki, serstakliga konufólk og ognarleys, als ikki eru nevnd.

Í kirkjubókunum eiga øll at vera nevnd, men ymist er, hvussu langt aftur í tíðina tær bøkurnar eru regluliga førdar: Í Suðuroy er elsta kirkjubókin frá 1745, men frá 1784 til 1805 er einki ført í hana. Í Sandoy er elsta kirkjubókin frá 1719. Kirkjubøkurnar í Vágum rækka aftur til 1797, í Suðurstreymoy 1757, men í Norðstreymoy ikki longur aftur enn til 1817. Elsta kirkjubókin í Eysturoy er frá 1687 og í Norðoyum frá 1760, men eisini í hesum bókum eru glopp og úrfellingar, so skilligt er, at fyri allar Føroyar fæst ikki úr kirkjubókunum heildaryvirilit eldri enn tað, ið fæst úr manntalslistunum frá 1801.

Frá byrjan (Fróðskaparrit 14. bók, 1965) varð tað lyfti givið, at øll nøvn í fyrsta umfari skuldu verða skrivað (stavsett) sum í manntalslistanum. Hetta er gjørt í teimum seks sýslugreinunum, sum síðan hava verið í Fróðskaparritum.

Stavsetingin hevur verið sera ymisk. Prestarnir vóru teir, ið førdu manntalslistarnar, og teir vóru hesir:

Í Suðuroy var sóknarpresturin Christopher Rasmussen Mül-

ler, f. 30. nov. 1734 í Skálavík, men hann var sjúkur, so tað varð hjálparpresturin Johan Henrik Schrøter, f. 25. febr. 1771 í Tórshavn, sum »paa Sognepræstens Hr. Christopher Müllers og egne Vegne . . . bekræfter . . . at dette er en rigtig Fortegnelse paa Folketallet i Suderøe Præstegield. . .«. Johan Henrik Schrøter, »en indfødt Færoboer og velstuderet Mand«, skrivar sjálvur um málsliga jørðildi sítt: »Opdragen i Thors-havn talte jeg i Barndommen tydsck med min Fader, halvdansk med min Moder, skotsck eller Engelsck med mine Legebrødre og en blanding af de Færøiske Dialecter med Børn af den sig i Thors-havn fra de forskellige Øer samlede Almue«. Fortreytirnar fyri einum greiðum manntalslista í Suðuroyar sýslu 1801 eru so statt góðar, og ikki er stórvegis at finnast at. Johan Henrik Schrøter er ikki heldur enn aðrir reglufastur viðvíkjandi *a* ella *e* sum endastavi. Hetta var gjørt vart við í greinini um fólkanøvn í Suðuroyar sýslu (Fróðskaparrit 14. bólk, 72. bls.), og Chr. Matras, professari, gevur í øðrum sambandi hesa lýsing: »Om selve skriften — Schrøters haand — skal siges, at den i det store og hele ikke er saa ulæselig, som den har ry for. Men der er bogstaver, som er dobbelt- eller flertydige, især gælder det sidste bogstav i enkelte ord. Jeg kan saaledes nævne, at *a* — og der er ingen tvivl om, at Schrøter mener *a* — ofte er saa ufuldkomment, at det ligner et *e*.« (Færoensia vol. III, pag. XVIII).

Í Sandoy var Peder Mathiasen Hentze, f. 22. okt. 1753 í Horsens, sóknarprestur. Hann var eins og Johan Henrik Schrøter í kalllegg av týskari ætt, men giftur føroyskari konu. »Hentze var avgjort av klókastu monnum og kunnskapsríkur, og væl lærdur var hann. . . .« skrivar Edward Hjalt í Sands søgu. Tað undrar, at Peder Hentze í manntalslistanum 1801, sum hann »efter allernaadigst Befaling med muligste Nøyaaghtighed forfattet allerunderdanigst«, skrivar kvinnunavnið Sunnuvad við *d*, men Jóhan Hendrik Winther Poulsen, magistari, ger vart við, at 2. undanmaður Peder Hentze, Ulrik Christian Edvardsen Røring, f. 4. mars 1718 í Gjerdrum, Sandoyarprestur 1758—61, var Norðmaður og nýtti norska navna-

formin Synnevad. Við hesum varð hildið fram í embætistíð føroyska prestsins Jacob Frederiksen Eisenberg, f. 2. mars 1724 í Tórshavn, Sandoyarprestur 1761—83, og partvís í embætistíð Peder Hentze 1783—1837.

Í Vágum var sóknarpresturin Ellef Haaber, f. í Krogstad 1768, doyptur 18. apríl 1768. Hann var prestur í Vágum frá 20. febr. 1801 til 15. nov. 1811. Norðmaður var hann og rættiliga nýkomin til Føroya, tá ið manntalið her var hildið. Manntalslisti hansara er dagfestur í Jansagerði 28. aug. 1801. Hetta, at hann var útlendingur og nýkomin til Føroya, heldur granskarin Jákup í Stórustovu, Seyrvági, vera orsök til, at hann, Hábar, í einum føri er vilstur og hevur skrivað Egvan og Egvansdatter. Tað skal vera Jógvan og Jógvansdóttir.

Í Streymoyar sýslu vóru sóknarprestarnir tveir: Í Sandagerði Joachim Begtrup, f. 13. des. 1767 í Vistofte, og á Kirkju-teigi Hans Erichsen Leerbech, f. 24. des. 1774 í Roskilde. Teir komu báðir í hesi embæti um somu tíð, ávikavist 24. jan. 1800 og 30. mai 1800, men meðan Hans Erichsen Leerbech kom uttaneftir, kom Joachim Begtrup til Sandagerðis av Kirkju-teigi, har hann hevði verið sóknarprestur frá 22. febr. 1799. Teir fóru báðir úr Føroyum í 1807. Um misjøvnu stavseting teirra er eitt sindur viðmerkt í greinini um fólkanøvn í Streymoyar sýslu (Fróðskaparrit 17. bók, 32. bls.).

Í Eysturoy var Andreas Christensen Djurhuus próstur, f. 15. mai 1742. Hann var sonur Christen Jensen Djurhuus, f. 24. apríl 1708 í Jútlandi, sum kom til Eysturoyar sum hjálparprestur 29. mars 1737, gjørdist sóknarprestur har 3. aug. 1742 og próstur 9. aug. 1758 til sín deyðadag 2. des. 1775. Andreas Christensen Djurhuus kom aftur til Eysturoyar 22. mai 1767 sum hjálparprestur hjá pápanum, gjørdist sóknarprestur eftir hann 2. des. 1775 og próstur 12. okt. 1783. Andreas Christensen Djurhuus var so statt væl kunnugur við viðurskiftini í Eysturoynni, og hansara manntalslistar eru eisini, sum hann sjálvur skivar, »forfattet i aug. og 7bris Maaneder paa det accurateste af Sognepræsten A. Diurhuus 1801«.

Í Norðoyum var sóknarpresturin Poul Johannessen Østerøe,

f. í mars 1738. Tað var yvir manntalslista hansara, at Anton Degn, skjalavørður, feldi hin harða dóm, sum nevndur er í greinini um fólkanøvn í Norðoya sýslu (Fróðskaparrit 20. bók, 9. bls.); men í Bóndabókini gevur Anton Degn lýsing av manninum Poul Østerø, sum betur leggur í ljós, hví avrek prestsins síðstu lívsárinu ikki stóðu mát: »Poul Johannessen Østerø, døbt 3. Marts 1738, død 24. Septbr. 1806, var en Søn af Husmand Johannes Lauritzen og Sidsel Poulsdatter, Fuglefjord. Paa Grund af Drengens gode Nemme tog Provst Christen Diurhuus sig af ham og fik ham 1750 anbragt i Thorshavns Latinskole, hvorfra han 1760 dimitteredes til Universitetet. Efter i 1764 at have taget teologisk Attestats, opholdt Hr. Østerø sig først paa Suderø hos Hr. Antonius Haldansen og senere paa Østerø hos Provst Diurhuus, indtil han d. 24. Marts 1784 blev ansat som Kapellan med Successionsret hos Hr. Matras, ved hvis Død han blev Sognepræst til Norderøerne 9. januar 1800. Her virkede Hr. Østerø i 6 Aar, indtil han blev lam af Gigt; samtidig gik det tilbage med hans Aandsevner, saa at han, der tidligere var anset for en god Prædikant, til sidst daarligt kunde udføre sine Embedsforretninger.«

Tá ið nú skal verða roynt at taka samanum og gera eitt heildaryvirilit yvir fólkanøvnini í Føroyum 1801, verður ikki hildið høgligast at taka dagar millum teir ymsu donsku (og norsku) navnaformarnar, sum prestarnir hava nýtt, og velja ein teirra. Heldur ikki verður hildið ráðiligast í slíkari samskipan at varðveita allar munir. Tað verður alt ov fløkt. Hyggjuráðini munnu vera tey, at skipa navnatilfarið í so frægar »føroyskar« bólkar, sum til ber.

Hetta er ikki nøkur einvís loysn. Lítið er at ivast í, at t. d. nøvnini Ada, Adda, Agatha, Agethe og Agitha rúmast í tí »føroyska« Ata; men hin vegin verður óivað gingið ov langt, um t. d. Egvan, Hans, Jan, Jens, Joen, Johan, Johannes, John og Jon alt verður skipað í ein Jóannesarbólk, haðani alt hetta eigur uppruna sín. Heldur verður roynt at skifta millum bólkarnar: Hanus, Jan, Janus, Jóannes, Jógvan og Jóhann, og har

aftrat tykjast Hans, Jens og Jóan neyðugir, tá ið talan er um menn við tveimum ella fleiri fornøvnum. Hesin siðurin við tveimum ella fleiri fornøvnum færdi mangar broytingar við sær: Andras til Andrias, Jóan til Jóhann, Pætur til Petur o. s. fr. Mangan varð hann, ið skrivaður er Peder (Peter), nevndur Per.

Mong av teimum, sum skrivað eru við tveimum ella fleiri fornøvnum, vórðu vanliga bara rópt við einum navni, og serliga kvinnunøvn vórðu mangan drigin saman í eitt: Annkatrina, Annsilja, Esmalena, Marsanna o. s. fr., men av tí at siðurin (ósiðurin) við tveimum fornøvnum júst um aldarmótið 1800 tekur dik á seg, verður her, 1801, hildið beinast at hava hesi nøvn atskild. Eitt undantak er Marianna, sum bara eina ferð er skrivað Maria Anna.

Við hesum tillagingum og øðrum, sum víst verður á so hvørt, fæst heildaryvirlit, ið sýnir, at 5.265 íbúgvar Føroya í 1801 bóru tilsamans 5.942 nøvn. 2.624 kvinnur bóru 3.143 nøvn, við tað at 2.115 høvdu bara eitt fornavn, 499 høvdu tvey fornøvn og 10 høvdu trý fornøvn. 2.641 menn bóru 2.799 fornøvn, við tað at 2.485 høvdu bara eitt fornavn, 154 høvdu tvey fornøvn og 2 høvdu trý fornøvn.

Ikki vóru tey ymisku nøvnini fleiri enn 176, 72 kvinnunøvn og 104 mannanøvn, so eyðsæð vóru mong um hvørt av teimum mest nýttu nøvnunum, soleiðis sum eisini sæst á heildaryvirlitinum her niðanfyrir:

Allar kvinnur í Føroyum 1801

- 1 *Abellóna*: Abellone
 3 *Agnas*: Agnes, Agnesse
 3 *Agneta*: Agnete, Agnethe
 1 *Alitt*: Aleth
 1 *Angelika*: Angelica
 322 *Anna*: Ane, Anna -e
 1 *Anna Duruta*: Anna Dorthea
 2 *Anna Elsupa Frederika*: Anne Elsebeth Frideriche
 1 *Anna Greta*: Anna Gretha
 1 *Anna Helena*: Anna Helena
 1 *Anna Jóhanna*: Anne Johanne
 61 *Anna Katrina*: Anna -e Cat(h)rina -e, Chatrina -e, Katrina -e
 1 *Anna Katrina Súsanna*: Anna Katrina Susanna
 4 *Anna Kristina*: Ane Christine, Anna Kirstine, Kristina
 30 *Anna Lisbita*: Anna -e Elisabeth, Lisbeth
 17 *Anna Malena*: Anna -e Malena -e
 20 *Anna Margreta*: Ane Margrethe, Anna Margaretha, Anna -e Margretha -e
 41 *Anna Maria*: Anna -e Maria -e
 1 *Anna Marita*: Anna Marthe
 1 *Anna Silja*: Anna Cicilia
 45 *Anna Suffia*: Anna -e Soph(h)ia -e
 1 *Annika*: Annika
 1 *Annika Hedavik*: Aneke Hedevig
 3 *Armgarð Maria*: Armgarth Maria
 20 *Ata*: Ada, Adda, Agatha, Agethe, Agitha
 1 *Ata Súsanna*: Ada Susanna
 16 *Barba(ra)*: Barba, Barbara, Barbra
 1 *Barba Katrina*: Barba Catrina
 1 *Barba Maria*: Barba Maria
 1 *Barba Suffia*: Barbara Sophie
 1 *Bernhardina Katrina*: Bernhardine Chatrine
 41 *Billa*: Bella, Bidle, Billa -e
 2 *Billa Katrina*: Bille Katrine
 35 *Birita*: Berthe, Birgitha -e, Birgitte, Birt(h)e
 1 *Birita Helena*: Birgitte Helene
 1 *Birita Katrina*: Birthe Cathrine
 1 *Birita Kristjanna*: Birgithe Christiane
 1 *Birita Suffia*: Birgithe Soph(h)ia
 12 *Duruta*: Dorte, Dor(o)thea
 1 *Duruta Kristina*: Dorothea Kristine
 1 *Duruta Lisbita*: Dorothea Elisabeth
 1 *Duruta Suffia*: Dorothea Sophie
 41 *Elin*: Elen, Ellen
 1 *Elin Duruta*: Ellen Dorothea
 5 *Elin Katrina*: Elen Chatrine, Ellen Catrine, Ellen Katrine
 1 *Elin Kristina*: Helene Christine
 2 *Elin Lisbita*: Elen Elisabeth, Ellen Elisabeth
 1 *Elin Malena*: Ellen Malena

1 <i>Elin Margreta</i> : Ellen Margrethe	1 <i>Fredrika Katrina</i> : Friderica Cathrine
14 <i>Elin Maria</i> : Elen Maria -e, Ellen Maria -e	1 <i>Fredrika Maria</i> : Friderica Maria
1 <i>Elin Maria Lísbita</i> : Helen Marie Elisabeth	2 <i>Fredrika Suffia</i> : Friderica Sophia, Frideriche Sophie
3 <i>Elin Suffia</i> : Ellen Sophie	26 <i>Giljanna</i> : Juliana -e, Julianna -e
3 <i>Elsa</i> : Else	1 <i>Giljanna Jóhanna Maria</i> : Juliane Johanne Marie
1 <i>Elsa Birita</i> : Else Birgithe	1 <i>Gortra</i> : Giertrud
2 <i>Elsa Katrina</i> : Else Catrine, Chatrine	4 <i>Greta</i> : Grete, Grethe
1 <i>Elsa Maria</i> : Else Marie	2 <i>Guðrun</i> : Guren, Gurin
230 <i>Elsupa</i> : Elsebeth	1 <i>Guðrun Kristina</i> : Gurendt Christine
5 <i>Elsupa (He)lena</i> : Elsebeth Helena, Lene	1 <i>Gunnbild</i> : Gundil
1 <i>Elsupa Jóhanna</i> : Elsebeth Johanne	1 <i>Helanna</i> : Hellana
4 <i>Elsupa Katrina</i> : Elsebeth Catrine, Chatrina -e, Katrine	1 <i>Henrietta Kristjanna</i> : Henriette Christiane
1 <i>Elsupa Kristina</i> : Elsebeth Christine	2 <i>Henrikea Kristjanna</i> : Hendriche Christiane, Henrica Christiana
1 <i>Elsupa Kristjanna</i> : Elsebeth Christiane	1 <i>Herborg</i> : Herborg
15 <i>Elsupa Malena</i> : Elsebeth Malena -e	6 <i>Inga</i> : Inger
1 <i>Elsupa Margreta</i> : Elsebeth Margrethe	1 <i>Inga Anna</i> : Inger Anna
11 <i>Elsupa Maria</i> : Elsebeth Marie -e	1 <i>Inga Anna Maria</i> : Inger Anne Marie
7 <i>Elsupa Suffia</i> : Elsebeth Sophia -e	1 <i>Inga Katrina</i> : Inger Katrine
2 <i>Elsupa Susanna</i> : Elsebeth Susanna -e	1 <i>Inga Kristina</i> : Inger Christine
1 <i>Eva</i> : Eva	1 <i>Inga Kristjanna</i> : Inger Christiane
1 <i>Eva Lísbita</i> : Eva Elisabeth	1 <i>Inga Lísbita</i> : Inger Elisabeth
2 <i>Eva Margreta</i> : Eva Magrete, Margretha	1 <i>Inga Margreta</i> : Inger Margrete
1 <i>Femja</i> : Femia	1 <i>Ingibjörg</i> : Ingeborg
7 <i>Frederika</i> : Friderica, Fridericha -e	1 <i>Jetta Suffia</i> : Jette Sophia
1 <i>Fredrika Anna Suffia</i> : Friderica Anna Sophia	22 <i>Jóhanna</i> : Johanna -e
	1 <i>Jóhanna Fredrika</i> : Johanne Frideriche
	1 <i>Jóhanna Lísbita</i> : Johanne Lisbeth

- 1 *Jóhanna Lísbita Maria*: Johanne Elisabeth Marie
- 6 *Jóhanna Maria*: Johanna -e Maria -e
- 1 *Jóhanna Suffia*: Johanne Sophie
- 7 *Karin*: Charen, Karen
- 2 *Karin Katrina*: Karen Cat(h)rina
- 2 *Karin Kristina*: Karen Christine
- 1 *Karin Kristjanna*: Karen Christiane
- 1 *Karin Lísbita*: Karen Elisabeth
- 1 *Karin Margreta*: Karen Margrethe
- 1 *Karin Maria*: Caren Maria
- 171 *Katrin*: Cat(h)rina -e, Chatrina -e, Kat(h)rina -e
- 2 *Katrina Lísbita*: Katrine Elsebeth, Catrina Lisbeth
- 6 *Katrina Malena*: Catrina -e Malena -e, Katrina -e Malene
- 4 *Katrina Maria*: Cat(h)rine Marie
- 36 *Kristin*: Christen -in, Christine, Cirstine, Kiersten, Kirstine, Kristen, Kristin(e)
- 1 *Kristina Katrina*: Kristine Cathrine
- 1 *Kristina Malena*: Chirstine Malene
- 2 *Kristina Maria*: Christine Maria
- 1 *Kristina Suffia*: Kirstine Sophia
- 8 *Kristjanna*: Christiana -e, Christianna
- 1 *Kristjanna Karolina*: Christiane Caroline
- 1 *Kristjanna Katrina*: Christiane Catrine
- 1 *Kristjanna Lísbita*: Christiane Elisabeth
- 1 *Kristjanna Suffia*: Christiana Sophia
- 2 *Lena*: Helena, Lena
- 71 *Lísbita*: Elisabeth, Lisbeth
- 5 *Lísbita Katrina*: Elisabeth Catrine, Katrine, Lisbeth Catrine
- 3 *Lísbita Kristina*: Elisabeth Christine
- 2 *Lísbita Maria*: Elisabeth Maria, Lisbeth Maria
- 1 *Lísbita Marianna*: Elisabeth Mariane
- 1 *Lorentsa*: Lorentze
- 1 *Lotta*: Charlotte
- 1 *Lotta Amalja*: Charlotte Amalie
- 1 *Lotta Margreta Amalja*: Charlotta Margrethe Amalia
- 15 *Magga*: Magga -e
- 1 *Magga Kristina*: Magga Kirstine
- 1 *Magga Maria*: Magge Marie
- 1 *Magga Suffia*: Magge Sophie
- 1 *Magga Súsanna*: Magge Susanne
- 183 *Malan*: Malena -e
- 1 *Malena Katrina*: Malene Catrine
- 2 *Malja Lísbita*: Amalia Elisabeth
- 13 *Margreta*: Magrethe, Margretha -e
- 1 *Margreta Katrina*: Margretha Chatrina
- 1 *Margreta Lísbita*: Margrethe Elisabeth
- 1 *Margreta Suffia*: Margrethe Sophie

1 <i>Margreta Súsanna</i> : Magrethe Susanne	1 <i>Marin Sybilla</i> : Maren Sybilla
24 <i>Maria</i> : Mari, Maria -e	2 <i>Marita</i> : Marthe
2 <i>Maria Katrina</i> : Marie Cathrine, Chatrine	1 <i>Marita Súsanna</i> : Marthe Susanna
2 <i>Maria Kristina</i> : Maria -e Kirstine	14 <i>Marjun</i> : Marjen
3 <i>Maria Lisbita</i> : Maria Elisabeth	1 <i>Metta</i> : Mette
1 <i>Maria Magdalena</i> : Maria Magdalena	1 <i>Óluva</i> : Oliva
1 <i>Maria Súsanna</i> : Maria Susanna	2 <i>Ragnhild</i> : Ragnhild, Ragnil
16 <i>Marianna</i> : Maria Anna, Mariane, Marianna	25 <i>Rakul</i> : Rachel
1 <i>Marianna Katrina</i> : Mariane Cathrine	2 <i>Rakul Maria</i> : Rachel Maria -e
1 <i>Marianna Suffia</i> : Mariane Sophie	1 <i>Rakul Suffia</i> : Rachel Sophie
261 <i>Marin</i> : Maren, Marine	3 <i>Rebekka</i> : Rebecka, Rebekka
1 <i>Marin Abigail</i> : Maren Abigail	14 <i>Sára</i> : Sara
1 <i>Marin Andrea</i> : Maren Andrea	1 <i>Sára Katrina</i> : Sara Cathrina
1 <i>Marin Elsupá Margreta</i> : Maren Elsebeth Magrethe	2 <i>Sára Malena</i> : Sara Malena -e
1 <i>Marin Fredrika</i> : Maren Fridericha	5 <i>Sára Maria</i> : Sara Maria
4 <i>Marin Katrina</i> : Maren Cathrine -e	4 <i>Sára Suffia</i> : Sara Sophia
2 <i>Marin Kristina</i> : Maren Kristine, Kristine	61 <i>Sigga</i> : Sigga -e, Zigge
1 <i>Marin Lisbita</i> : Maren Elisabeth	1 <i>Sigga Duruta</i> : Sigga Dorthea
2 <i>Marin Malena</i> : Maren Malena -e	4 <i>Sigga Katrina</i> : Sigga Cathrine
2 <i>Marin Margreta</i> : Maren Margrethe	3 <i>Sigga Malena</i> : Sigga -e Malena -e
1 <i>Marin Regina</i> : Maren Regina	2 <i>Sigga Maria</i> : Sigga Maria, Zigga Maria
8 <i>Marin Suffia</i> : Maren Sophia -e	5 <i>Sigga Suffia</i> : Sigga -e Sophia -e, Zigge Sophie
4 <i>Marin Súsanna</i> : Maren Susanna -e	1 <i>Sigríð</i> : Sigri
	19 <i>Sissal</i> : Cicilia, Sidsel, Sisillia, Zidsel
	1 <i>Stina Malena</i> : Stine Malene
	14 <i>Suffia</i> : Sophia -e
	1 <i>Suffia Fredrika</i> : Sophia Fridericha
	1 <i>Suffia Hedavík</i> : Sophia Hedevig
	2 <i>Suffia Katrina</i> : Sophia Cathrina, Sophia Katrine
	1 <i>Suffia Kristjanna</i> : Sophia Christiana

1 <i>Suffia Lísbita</i> : Sophia Elisabeth	1 <i>Sunniva Súsanna</i> : Sunneva Susanna
1 <i>Suffia Magdalena</i> : Sophia Magdalena	156 <i>Súsanna</i> : Susanna -e
1 <i>Suffia Malena</i> : Sophia Malena	4 <i>Súsanna Katrina</i> : Susanna -e Cat(h)rina -e
188 <i>Sunniva</i> : Sonneva, Sonova, Sundeve, Sunneva(d), Sunnova, Synneve	3 <i>Súsanna Malena</i> : Susanna -e Malena -e
2 <i>Sunniva Kristina</i> : Sunneva Christina, Sunneva Kristina	4 <i>Súsanna Maria</i> : Susanna -e Maria -e
2 <i>Sunniva Malena</i> : Sunneva Malena	2 <i>Súsanna Suffia</i> : Susanna Sophia
1 <i>Sunniva Maria</i> : Sunneva Maria	1 <i>Valborg</i> : Valborg

2624 kvinnur í Føroyum 1801

Allir menn í Føroyum 1801

1 <i>Absalon</i> : Absalon	8 <i>Djóni</i> : Dione
1 <i>Adam</i> : Adam	11 <i>Eiríkur</i> : Erich, Erik
11 <i>Aggusteinus</i> : Agustinus, Augustinus	1 <i>Ellef</i> : Ellev
1 <i>Albert</i> : Albert	1 <i>Ellindur</i> : Ellender
52 <i>Andras</i> : Anders, Andras, Andreas, Andres	4 <i>Eyðun</i> : Eiden, Eyden
18 <i>Antinis</i> : Anthonius, Antonius	2 <i>Fríðrikur</i> : Frederich
11 <i>Ápran</i> : Abraham	4 <i>Gaprial</i> : Gabriel
7 <i>Árant</i> : Aarandt, Arendt	14 <i>Grækari</i> : Gregers, Gregorius
6 <i>Bartal</i> : Bertel, Berthel	5 <i>Gulakur</i> : Gulach, Gulak
11 <i>Berint</i> : Berendt, Berent, Bernth	10 <i>Gutti</i> : Gutte
1 <i>Blásius</i> : Blasius	8 <i>Guttormur</i> : Guttorm
91 <i>Dánjal</i> : Daniel	1 <i>Hákun</i> : Haagen
5 <i>Dánjal Jákup</i> : Daniel Jacob	7 <i>Háldan</i> : Halden, Halvdan
3 <i>Dánjal Pauli</i> : Daniel Pauli, Daniel Poul	1 <i>Hans Andrias</i> : Hans Andreas
1 <i>Dánjal Petur</i> : Daniel Peter	2 <i>Hans Jákup</i> : Hans Jacob
14 <i>Dávur</i> : David	1 <i>Hans Kristjan</i> : Hans Christian
1 <i>Díðrikur</i> : Diderich	1 <i>Hans Kristoffur</i> : Hans Christopher
	1 <i>Hans Larvas</i> : Hans Lauritz
	1 <i>Hans Ludvík</i> : Hans Ludvig

- 1 *Hans Niklái*: Hans Nicolai
 3 *Hans Pauli*: Hans Pauli, Hans-Poul
 5 *Hans Petur*: Hans Peder, Hans Peter
 1 *Hans Sakari(a)s*: Hans Zacharias
 1 *Hans Sámál*: Hans Samuel
 162 *Hanus*: Hans
 6 *Haraldur*: Harald
 1 *Haraldur Jákup*: Harald Jacob
 14 *Heindrikur*: Hendrich, Henrich, Henrik
 1 *Heindrikur Ludvík*: Henrich Ludvig
 1 *Heindrikur Martin*: Henrich Martin
 35 *Heini*: Heine, Hejne, Heyne
 2 *Hermann*: Herman
 8 *Høgni*: Høgne
 27 *Isakur*: Isaach, Isach, Isak
 2 *Ívar*: Iver
 227 *Jákup*: Jacob
 1 *Jákup Andrias*: Jacob Andreas
 1 *Jákup Frederik*: Jacob Friderich
 1 *Jákup Haggeus*: Jacob Hagæus
 1 *Jákup Jóhannes*: Jacob Johannes
 1 *Jákup Matias*: Jacob Mathias
 2 *Jákup Mikal*: Jacob Michael
 2 *Jákup Petur*: Jacob Peder
 2 *Jákup Sakari(a)s*: Jacob Zacharias
 1 *Jákup Sámál*: Jacob Samuel
 1 *Jan*: Jan
 1 *Jan Berint*: Jan Bærent
 40 *Janus*: Jens
 1 *Jardus*: Theanjardus
 12 *Jaspur*: Jesper
 1 *Jens Frederik*: Jens Friderich
 2 *Jens Hendrik*: Jens Henrich
 3 *Jens Kristjan*: Jens Christian
 1 *Jens Niklái*: Jens Nicolai
 1 *Jens Pauli*: Jens Pauli
 4 *Jesar*: Jesser
 2 *Jóakim*: Joachim
 6 *Jóan Hendrik*: Joen Henrich, Johan Henrik, Johan Hen(d)rich
 2 *Jóan Jákup*: Joen Jacob
 2 *Jóan Karl*: Johan Carl
 2 *Jóan Kristjan*: Johan Christian, John Christian
 2 *Jóan Mikal*: Johan Michael
 1 *Jóan Óli*: Joen Ole
 7 *Jóan Petur*: Joen Peter, Johan Peder, Johan Peter
 1 *Jóan Símun*: Joen Simon
 172 *Jóannes*: Johannes
 1 *Jóannes Jæramíggjas*: Johannes Jeremias
 1 *Jóannes Olavius*: Johannes Olavius
 380 *Jógvan*: Egvan, Joen, John, Jon
 2 *Jógvan Willum*: Joen Willum
 1 *Jógvan Ziska*: Joen Zidske
 38 *Jóhann*: Johan
 1 *Jóhann Kristjan Frederik*: Johan Christian Friderich
 2 *Júst(i)*: Just, Justi
 5 *Jústinus*: Justinus
 2 *Jæramíggjas*: Jeremias
 2 *Jørgun Frants*: Jørgen Frantz
 3 *Jørgun Kristjan*: Jørgen Christian
 1 *Jørgun Mortan*: Jørgen Martin
 2 *Jørundur*: Jørgen

- 1 *Karl Frederik*: Carl Fride-
rich
 2 *Kláus*, Claus
 1 *Kláus Petur*: Claus Peter
 16 *Klæmint*: Clement, Cle-
mend, Clement
 1 *Knútur*: Knud
 1 *Kolbjørn*: Colbjørn
 1 *Kornelius Kristjan*: Corneli-
us Christian
 6 *Kristafár*: Christopher
 4 *Kristin*: Christen
 27 *Kristjan*: Christian
 2 *Kristjan Frederik*: Christian
Frederik
 1 *Kristjan Ludvík*: Christian
Ludvig
 1 *Kristjan Rubbekkur*: Chri-
stian Rubek
 8 *Laars*: Lars
 1 *Lars Andrias*: Lars Andreas
 3 *Lars Kristjan*: Lars
Christian
 3 *Larvas*: Lauritz
 18 *Líggjas*: Elias
 6 *Lukas*: Lucas
 2 *Lýður*: Lyder
 35 *Magnus*: Magnus
 1 *Magnus Petur*: Magnus
Peder
 1 *Mass*: Mads
 2 *Mattas*: Mathias
 1 *Melkir*: Melchior
 1 *Melkir Jóhann*: Melchior
Johan
 80 *Mikkjal*: Michael, Michel,
Mikkel
 21 *Mortan*: Morten, Morthen
 1 *Mórus*: Mourits
 1 *Mórus Dánjal*: Mourits
Daniel
 11 *Niklái*: Nicolai, Nicolaj,
Nicolay
 1 *Niklái Petur*: Nicolaj Peder
 82 *Niklas*: Nichlas, Nicklas,
Niclas
 2 *Nikodemus*: Nicodemus
 11 *Nils*: Niels, Nils
 1 *Nils Kristoffur*: Niels Chri-
stopher
 1 *Nils Petur*: Niels Peter
 1 *Nils Ryberg*: Niels Ryberg
 1 *Nils Ulrik*: Niels Ulrich
 1 *Óla Frederik*: Ole Frederick
 2 *Óla Hans*: Ole Hans
 6 *Óla Jákup*: Ole Jacob
 6 *Óla Kristjan*: Ole Christian,
Oluf Christian
 187 *Ólavur*: Ole, Oluf
 1 *Olavus Jóhann*: Olaus
Johan
 1 *Ovi Kristjan Frederik*: Ove
Christian Fridrik
 1 *Oystan*: Østen
 145 *Páll*: Poul, Pouvl, Povl
 1 *Petur Antinis*: Peder Anto-
nius
 3 *Petur Kristjan*: Peder Chri-
stian, Peter Christian
 3 *Petur Lava*: Peder Lave
 1 *Petur Pól*: Peter Paul
 3 *Pól Andrias*: Poul Andreas,
Pouvl Andreas
 2 *Pól Jóhannes*: Poul Johannes
 1 *Pól Rasmus*: Poul Rasmus
 102 *Pætur*: Peder, Peter
 38 *Rasmus*: Rasmus
 1 *Robert*: Robert
 18 *Sakaris*: Sacharias, Sakarias,
Zacharias
 25 *Sámal*: Samuel
 7 *Sámal Jákup*: Samuel Jacob
 2 *Sámal Jóhann*: Samuel Jo-
han
 2 *Sámal Mikal*: Samuel Mi-
chael, Samuel Michel

2 <i>Sámal Pauli</i> : Samuel Pauli, Samuel Poul	1 <i>Tummas Jóhann</i> : Thomas Johan
59 <i>Simun</i> : Simon	2 <i>Tummas Mikal</i> : Thomas Michael
1 <i>Simun Petur</i> : Simon Peter	1 <i>Tummas Pauli</i> : Thomas Pauli
14 <i>Sjúrdur</i> : Sigvard, Sigvardt, Siver, Sivert	1 <i>Tummas Petur</i> : Thomas Peder
5 <i>Steffan</i> : Stephan, Stephen	1 <i>Vensil</i> : Wenceslaus
10 <i>Sørin</i> : Søren	1 <i>Vensil Andrias</i> : Wenicelaus Andreas
1 <i>Torkil</i> : Torkil	
1 <i>Torleivur</i> : Thorleif	
1 <i>Torli</i> : Torle	
1 <i>Tormaður</i> : Thormand	
9 <i>Tróndur</i> : Trond, Tronte	2641 menn í Føroyum 1801
79 <i>Tummas</i> : Thomas	

Sum tað sæst á yvirlitinum her frammanfyri, fáast við øllum samansetingum av tveimum ella fleiri fornøvnum saman við einkarnøvnum tilsamans 391 navnaformar, 213 fyri kvinnur og 178 fyri menn. Einkarnøvnini eru 57 kvinnunøvn og 91 mannanøvn. Í samansettu 156 kvinnunøvnum og 87 mannanøvnum ganga tey kendu einkarnøvnini aftur til fullnar í 215 førum og til helvtar í 28 førum. Úr hesum navnagreipunum finnast soleiðis 15 kvinnunøvn og 13 mannanøvn, sum í 1801 ikki vóru til sum einkarnøvn. Talið á nøvnum (staknøvnum) verður tá $57 + 15 = 72$ kvinnunøvn og $91 + 13 = 104$ mannanøvn = 176 fólkanøvn tilsamans í Føroyum ár 1801.

Leita vit fram tey mest nýttu nøvnini og hvørja støðu tey høvdu sum einkarnavn, 1., 2. ella 3. fornavn, verður úrsletið hetta:

Tjúgu mest nýttu kvinnunøvn 1801

	Einkarnøvn	1. navn	2. navn	3. navn	Til- samans
Anna	322	227	3		552
Katrin	171	12	109		292
Marin	261	29			290
Elsupa	230	48	3		281
Malan	183	1	54		238
Sunniva	188	6			194
Súsanna	156	13	12	1	182
Maria	24	9	103	3	139
Lísbita	71	11	49	1	132
Suffia	14	8	87	1	110
Sigga	61	15			76
Elin	41	29			70
Kristin	36	5	21		62
Margreta	13	4	29	1	47
Billa	41	2			43
Birita	35	4	1		40
Jóhanna	22	10	3		35
Rakul	25	3			28
Giljanna	26	1			27
Sára	14	12			26
Tilsamans	1934	449	474	7	2864

Tjúgu mest nýttu mannanøvn 1801

	Einkarnøvn	1. navn	2. navn	3. navn	Til- samans
Jógvan	380	26			406
Jákup	227	12	23		262
Ólavur	187	15	1		203
Hanus	162	18	2		182
Jóannes	172	2	3		177
Páll	145	6	11		162
Pætur	102	8	21		131
Dánjal	91	9	1		101
Mikkjal	80		8		88
Tummas	79	5			84
Niklas	82				82
Símun	59	1	1		61
Andras	52		7		59
Kristjan	27	4	24		55
Janus	40	8			48
Jóhann	38	1	5		44
Sámal	25	13	2		40
Rasmus	38		1		39
Magnus	35	1			36
Heini	35				35
Tilsamans	2056	129	110		2295

Av teimum 2.624 kvinnunum, sum vóru í Føroyum 1801, høvdu 2.435 (92,8 %) okkurt av her nevndu 20 mest nýttu nøvnum.

	Kvinnur	Nøvn
Einkarnavn	1.934	1.934
1. navn	27	27
2. navn	50	50
1. og 2. navn	417	834
1., 2. og 3. navn	5	15
2. og 3. navn	2	4
Tilsamans	2.435	2.864

Eftir eru tá 189 kvinnur til 197 nøvn, við tað at 181 av teimum hava bara eitt fornavn, meðan 8 hava tvey fornøvn hvør. Við øðrum orðum: Tær 10 kvinnurnar við trimum fornøvnum hava allar okkurt av teimum 20 mest nýttu nøvnum, og av teimum 499, ið bóru tvey fornøvn, høvdu allar uttan 8 okkurt av teimum 20 mest nýttu nøvnum.

Tey 82 kvinnunøvn ($2.864 + 197 + 82 = 3.143$), ið ikki enn eru greind, eru teir partar av samansettum nøvnum, sum ikki teljast millum 20 mest nýttu nøvn.

	20 mest nýttu nøvn:	Blandað við 20 mest nýttu nøvn:	Uttanfyri 20 mest nýttu nøvn:	Kvinnunøvn tilsamans:
Einkarnavn	1.934		181	2.115
1. navn	449	52	8	509
2. navn	474	27	8	509
3. navn	7	3		10
Tilsamans	2.864	82	197	3.143

Av teimum 2.641 monnunum, sum vóru í Føroyum 1801, høvdu 2.202 (83,4 %) okkurt av nevndu 20 mest nýttu nøvnum.

	Menn	Nøvn
Einkarnavn	2.056	2.056
1. navn	36	36
2. navn	17	17
1. og 2. navn	93	186
Tilsamans	2.202	2.295

Eftir eru tá 439 menn til 449 nøvn, við tað at 429 av teimum hava bara eitt fornavn, meðan 10 hava tvey fornøvn hvør. Við øðrum orðum: Teir tveir menninir við trimum fornøvnum hava báðir okkurt av teimum 20 mest nýttu nøvnunum, og av teimum 154, ið bóru tvey fornøvn, høvdu allir uttan 10 okkurt av teimum 20 mest nýttu nøvnunum.

Tey 55 mannanøvn ($2.295 + 449 + 55 = 2.799$), ið ikki enn eru greind, eru teir partar úr samansettum nøvnum, sum ikki teljast millum 20 mest nýttu nøvn.

	20 mest nýttu nøvn:	Blandað við 20 mest nýttu nøvn:	Uttanfyri 20 mest nýttu nøvn:	Mannanøvn tilsamans:
Einkarnavn	2.056		429	2.485
1. navn	129	17	10	156
2. navn	110	36	10	156
3. navn		2		2
Tilsamans	2.295	55	449	2.799

Eins og tey 20 mest nýttu nøvnini eru leitað fram, kunnu tey minst nýttu verða funnin. Her ber tó ikki til at halda seg til 20, tí fleiri enn so vóru einnevnd. Einnevndar vóru 24 kvinnur: Abellóna, Abigail, Alitt, Andrea, Angelika, Bernhardina, Femja, Gortra, Gunnhild, Helanna, Henrietta, Herborg, Ingibjörg, Jetta, Karolina, Lorentsa, Metta, Óluva, Regina, Sigríð, Silja, Stina, Sybilla og Valborg. Tíggju av hesum hava annað vanligari navn aftrat.

Einnevndir menn vóru 25: Absalon, Ádam, Albert, Blásius, Dídrikur, Ellef, Ellindur, Haggeus, Hákun, Jardus, Knútur, Kolbjørn, Kornelius, Mass, Ovi, Oystan, Robert, Rubbekkur, Ryberg, Torkil, Torleivur, Torli, Tormaður, Ulrik og Ziska. Sjey av teimum hava annað vanligari navn aftrat, og hjá onkrum er sernavnið meira at rokna sum millumnavn ella sum part av eftirnavninum.

Langt lop er frá 24—25 minst nýttu nøvnum, sum bert vóru borin av einum fólki í landinum hvørt, og til 20 mest nýttu nøvn, sum hvørt var borið av í minsta lagi 26 kvinnum og 35 monnum og í mesta lagi av 552 kvinnum og 406 monnum.

Ov drúgt verður her at greiða hetta út í æsir, men ein hylling fæst við at skifta nøvnini í bólkar eftir hvussu mong ið bera hvørt navnið.

Navnberar:	Kvinnunøvn:	Mannanøvn:
1	24	25
2— 4	14	24
5— 9	3	14
10— 49	18	27
50— 99	3	6
100—499	9	8
500—	1	0
Tilsamans	72	104

Triðingur av kvinnunøvnunum og fjórðingur av mannanøvnunum vóru í 1801 borin av bara einum fólki hvørt, og til helmingin av øllum nøvnunum vóru færri enn fimm navnar.

Norrøn nøvn

Fyrsti setningur, ið settur varð, tá ið farið var undir hesa kanning av fólkanøvnunum 1801, var nágreiniliga at fáa at vita, hvussu nær tey norrønu nøvnini vóru við at hvørva. (Fróðskaparrit 14. bólk, 1965).

Longu tað, sum her frammanfyri er ført fram, bendir á, at ikki vóru tey fjølment, sum tá bóru norrøn nøvn. Millum 20

mest nýttu kvinnunøvn var eittans, Sigga, av norrønum uppruna, og somuleiðis millum 20 mest nýttu mannanøvn var einki norrønt uttan Ólavur, meðan triðingur av teimum einnevndu hevði norrøn nøvn. 6 kvinnur: Gortra, Gunnhild, Herborg, Ingibjörg, Óluva, Sigríð, og 10 menn: Ellef, Ellindur, Hákun, Knútur, Kolbjørn, Oystan, Torkil, Torleivur, Torli og Tormaður. Teir tríggir Ellef, Knútur og Torleivur vóru Norðmenn og færdu norrøn nøvn við sær higgar til Føroya, men annars vóru ikki norrønu nøvnini í koming, sum m. a. aldursskiftið fer at prógva.

Sum norrøn nøvn verða her tald:

Kvinnunøvn

- 1 Gortra
- 2 Guðrun
- 1 Gunnhild
- 1 Herborg
- 6 Inga
- 1 Ingibjörg
- 1 Óluva
- 2 Ragnhild
- 61 Sigga
- 1 Sigríð

77

Mannanøvn

- 11 Eiríkur
- 1 Ellef
- 1 Ellindur
- 4 Eyðun
- 5 Gulakur
- 10 Gutti
- 8 Guttormur
- 1 Hákun
- 7 Hálvdan
- 6 Haraldur
- 8 Høgni
- 2 Ívar
- 1 Knútur
- 1 Kolbjørn
- 187 Ólavur
- 1 Oystan
- 14 Sjúrdur
- 1 Torkil
- 1 Torleivur
- 1 Torli
- 1 Tormaður
- 9 Tróndur

Freistandi er at telja Sissal og Magnus uppí norrønu nøvnini. Sissal (Cecilia) er nevnd longu í Føroyingasøgu sum kona ella frilla Brestis, og Heimskringla sigur frá, hvussu Magnusar-navnið kom til Noregs, og eisini hvaðani tað kom: Kongur mælti: »Hví lætst tú drongin eita Magnus? tað er ikki navn í okkara ætt.« Sigvatur svaraði: »Eg kallaði hann upp eftir Karla-Magnusi kongi, tí eg haldi hann hava verið besta mann í heiminum.« (Heimskringla í týðing Bjarna Niclasens 2. bind, 164. bls.).

Ilt er at seta mark. Heldur verður her í stuttum greitt frá hvørjum einstøkum navni og hvørja støðu tað hevði í Føroyum 1801.

Norrøn kvinnunøvn

- 1 *Gortra* »Giertrud Widerøe, Huusarm Krøbling og Senge-liggende«, 66 ár og ógift, býr í Tórshavn. G-navnið kann leitast langt aftur í norrøna søgu. Fagrskinna — Nóregs kononga tal — nevnið Geirprúðr dóttir Erlings Skjálgs-sonar, og navnið finst í so gomlum føroyskum kvæði sum Karlamagnusar kvæði í ymiskum sniði

»Tú skalt mær tann saðilin stjala,
frú Gortra ervaði eftir sín faðir.«

»Tú skalt mær tann saðil stjala,
Gjótúgv fœrði frá sínum faðir.«

Hitt fyrra úr Sandoyarbók og hitt seinna eftir Hammershaimb, soleiðis sum hann hevur tað frá Dánjali Jógvanssyni í Vági. Gortra er eisini nevnd í táttinum um Jákup á Møn, men yrkjarin Nólsoyar Páll var jú samtíðarmaður hesa G., sum var einnevnd í Føroyum 1801. Jóhan Hendrik Winther Poulsen vísir á staðanøvnini Gortrajørð og Gortrafløttur í Skopun og Gortrubrunnur, Gortrugarður og Gortrujørð í Skúvoy.

Annars er at siga, at fleiri halgar kvinnur bóru G-navnið. Í álmanakkanum er enn 17. mars nevnd abbadissan í Bra-brandt, sum doyði ár 659, so ivasamt er, um Gortra eigur betur rætt millum norrønu nøvnini enn t. d. tey bæði, ið umrødd eru omanfyri.

- 2 *Guðrun*, 77 ára bóndakona í Nólsoy og 3 ára bóndadóttir í Trøðum heima á Sandi. Har aftrat er ein 12 ára dóttir hins norska Knúts plógmans á Eiði nevnd Guðrun Kristina. G-navnið hevur norrønan uppruna. Guðrun Tróndardóttir er í Føroyingasøgu, og í kvæðunum eru tær mangar. Viðagitin er Guðrun Sjúrdardóttir í Húsavík, annaðhvørt hon var hústrú ella ei. Guðrunarløkur í Húsavík er settur í samband við hana, men Chr. Matras vísir eisini á Guðrunargentujørð í Sunnbø, Guðrunarjørð í Trongisvági og í Hvalbø og Guðrunargerði í Vestmanna.
- 1 *Gunnhild*, 29 ára ógift arbeðskona í prestagarðinum heima á Sandi var í 1801 einsamøll um hetta gamla norrøna navn, sum gongur langt aftur í søguna (móðir Haralds gráfeld, dóttir Haralds hárfagra o. fl.) Chr. Matras vísir á staðanavnið Gunnhildarhegyur í Hattarvík og møguliga Guðabyrgi í Froðbø og Guðaberg í Dímun.
- 1 *Herborg* er 20 ára ógifta arbeðskona gamla rektarans í Tórshavn. Í søgnini Húsfrúgvín í Húsavík er sagt, at »son húsfrúnnar kalla summir Ólav seyðamann; sonarsonurin var Einivaldur. Dóttir Einivalds var Herborg ríka; hon fekk barn við son Róalds, sum tá var lögmaður og sat á garði sínum í Dali í Sandoy.« Eisini Herborg kona Heina havreka var úr Húsavík, og hon átti ommudóttur, Herborg, ið var gift Jákupi í Tjørnuvík (Varðin 2:131), men í 1801 var 20 ára Herborg einsamøll um navnið. Chr. Matras vísir á staðanavnið Herborgarjørð í Skúvoy.
- 6 *Inga* eru í Norðoyum, í Eysturoy og í Nólsoy. Har aftrat

eru 7, ið hava I. sum tað fremsta av tveimum ella trimum fornøvnunum. I. er gamalt norrønt navn og finst í kvæðunum.

- 1 *Ingibjörg* er 50 ára matmóðir í Gerðum í Sjóvar sókn. I. er gamalt norrønt navn og er vanligt í kvæðunum. Chr. Matras vísir á staðanavnið Ingibjargarjørð í Fámjin.
- 1 *Óluva Eyðunsdóttir*, 70 ár, í Depli, leiðir hugin til Ólugu kvæði

Góða skemtun gera skal,
hvar eg gangi í dans:
Kvæði um kong Pipping
og Ólugu dóttur hans.

Um søguna, sum Ólugu kvæði er yrkt eftir, skrivar Jóannes bóndi í Kvæðbók I: »Tann skrivaða søga um Oløv og Landrus kom til Noregs úr Skotlandi. Norski barónurin, Bjarni Erlingsson, sum var útsendur til Skotlands í teim ørindum at virka fyri at norska kongsdóttirin Margreta varð drottning í Skotlandi, fann har søguna »ritaða ok sagða í ensku máli«. Hann hevði hana avskrivaða afturvið sær, og varð hon umsett til norskt mál o. u. 1287—90.« Hammershaimb metir Ólugu kvæði »at være meget gammelt; sproget er temmelig rent, forsåvidt som det ikke er blandet med nyere tilsætninger«. Tað er helst ikki skeivt at telja Ólugu millum norrønu nøvnini.

- 2 *Ragnhild* í 1801 eru 37 ára kona í Seyrvági og 59 ára kona í Leirvík. Í kongasøgum Snorra vóru tær mangar: »Hálvdan svartí giftist við Ragnhild, dóttur Haralds gullskegg úr Sogn.« »Haraldur kongur hárfagri hevði fleiri konur og mong børn. Ein konan æt Ragnhild« o. s. fr. Staðanøvn prógva, at hetta navnið eisini er gamalt í Føroyum: Reyldajørð í Sunnbø, Ragnhildujørð á Nesi í Suðuroy, Ragnhildargyllin og Ragnhildumørk í Fámjin, Ragnhildumørk í Hvalbø og Ragnhildumýrar heima á

Sandi. Chr. Matras ger vart við, at dr. Jakobsen hevur uppskrivað, at Reldin er gamalt konufólkanavn í Sunnbø.

- 61 *Sigga*. Einasta kvinnunavn av norrønum uppruna, sum í 1801 var millum tjúgu mest nýttu nøvn, men í Suðuroy var tað ikki til.

Aldur	Sandoy	Vágar	Streymoy	Eysturoy	Norðoyar	Tilsamans
80—99			1	1		2
60—79	2	2	2	4	4	14
40—59	1	1	9		6	17
20—39		2	5	6	4	17
0—19		1	2	3	5	11
Tilsamans	3	6	19	14	19	61

Meðan upprunaformurin Sigríð bara er til í einum føri, tykist styttri formurin Sigga at trívast væl norðanfjørðs, og stutt fyri 1800 eru komin samansett fornøvn við S. sum tað fyrra av tveimum. Av hesum eru 15 í 1801, men eingin í Suðuroy ella í Sandoy. Chr. Matras vísir á staðanøvn: Siggubøur í Elduvík, Siggujørð á Skarvanesi og Sigguskot í Trongisvági; við bundnum sníði: Siggunnarjørð í Hvalbø og Siggunnartørð á Skarvanesi.

- 1 *Sigríð*. Hetta navn finst ikki í avriti A. Degns av manntalslistanum, tí hann hevur skrivað Gigve. Sama ger Mikkjal á Ryggi í viðmerking til Miðvingasøgu: »Sigga — stundum skrivað Gigve — Jakobsdatter f. 1737, d. 1823.« Mikkjal skrivur Sigga, og at hon var av Miðgerði í Kollafirði. Í manntalslistanum stendur Sigrí, so forvitnisligt hevði verið at fingið uppspurt, um Sigríð er dópsnavnið. N. Andersen, sorinskrivari, nevnið í bók síni Færøerne 1600—1709, sum kom í 1895, Siri sum eitt av teimum kvinnunøvnunum, ið tá ikki longur vóru nýtt.

Norrøn mannanøvn

11 *Eiríkur* eru í øllum sýslum uttan Suðuroyar sýslu. At E. hevur verið vanligt navn í Føroyum frá gamlari tíð, minna tey nógvu staðanøvnini okkum á: Eiriksgerði í Vestmanna, Eiriksmørk í Bø, Eirikstof í Miðvági, Eiriksboði í Vágum, Eirikhús í Dali, Eiriksfjall við Skopun o. fl. Í hvussu er í Norðoyum hevur navnið verið Hei(ð)ríkur.

1 *Ellef* Haaber var prestur í Vágum 1801—11. »Hábar var Norðmaður. Tó at hann var kúlutur og heilsuveikur sigist hann at hava verið glaðlyntur maður. Føroyskum dansi var hann hugtíkin av, og eitt kvældið hann sat og hugdi at dansinum yrkti hann eina vísu um hann. — Hann var ógiftur. Jomfrú Ferdig (skrivað Verdict) helt hús hjá honum. Hon var dugnakvinna og væl lýdd av fólki. Hann fekk kall í Noregi, og hon fór við. Nøkur ár eftir legðist hann sjúkur, og tá ið hann sá at deyðin var nær giftist hann við henni. Dagin eftir slóknaði hann.« Soleiðis skrivur Mikkjal á Ryggi í Miðvingasøgu, og í øðrum sambandi skrivur hann um bátin norðuri í Stovu, sum fórst við fyra monnum, at við bátinum var Elleffur við Kirkjar (*Ellef Joensen*), sum tá, í 1860, var 48 ára gamal. Ivaleyst er hesin Elleffur uppkallaður eftir presti, so tóat prestur ikki er ættfaðir, er hann tó navnafaðir teirra, ið enn bera E-navnið í Miðvági.

1 *Ellindur*, 65 ára bóndi við Toftir í Hvalbø, er einnevndur í Føroyum 1801. 500 ár fyrr var Erlendr bispur í Kirkjubø. Eitt sindur av iva kann vera um, hvørt okkara Ellindur stavar frá Erlendr ella Erlingr. Jóhan Hendrik Winther Poulsen vísir á, at Ellindur á Jaðri í føroyska kvæðinum er samlíkur Erlingi Skjálgssoni í norsku kongasøgunum. Chr. Matras nevnr fleiri staðanøvn, sum goyma mannsnavnið Ellindur: Ellindsjørð í Hvalbø, Ellindsmørk í Hovi og í Fámjin, Ellindsgarðamørk í Vági, Ellindsteigar í Seyrvági og møguliga Ellisdeild í Klaksvík og Ellisjørð

í Skúvoy, og endar hann við at skriva: »Nøkur av hesum nøvnum koma kanska av Erlingur.« (Varðin 1928).

- 4 *Eyðun* eru í Sandavági, í Gøtu og í Svínoy. Í Færøernes Oldtidshistorie nevni Niels Winther, at Eyðun Festargarmur fórst undir Føroyum ár 1006, og fleiri bygðasøgur vita at siga frá navninum í gamlari tíð. Staðanøvnini eru fleiri: Eyðunsmørk í Porkeri, Eyðunsmørk á Sandi, Eyðunstova og Eyðanshálmørk í Sandavági, Eyðunsbøur í Nólsoy, Eyðabøur í Norðragøtu og Eyðamørk á Húsum. Í Norðoyum og kanska aðrastaðni við hevur navnið verið Eyði.
- 5 *Gulakur* eru fyra í Suðuroy og ein í Hattarvík. Í hesum sýslum hevur navnið livað mong ættarlið. Suðuroyar sýslumaður fyrst í 1600-talinum var Hálvdan Gulakssonur, og undan honum sat Gulakur Tummasarsonur við jørð í Øravík. Gulaksjørð finst á Sandi og í Skúvoy, og Gulaksstova er í Svínoy, haðani Gulakur í Hattarvík er ættaður, sbr. bókina: Tey byggja land eftir Símun Hansen, 1971.
- 10 *Gutti* eru í Suðuroy, Sandoy, Vágum og í Streymoy, men Guttormur er eisini í Sandoy, Eysturoy og í Norðoyum. Gutti man vera stytting av Guttormi, men Jóhan Hendrik Winther Poulsen vísir á sumt, sum bendir á, at Gutti kann eisini vera komið í staðin fyri Geyta: Gautr rauði í Føroyingasøgu er í týðing V. U. Hammershaimbs Geyti, men í týðing J. H. Schrøters Gutti. Sigmunds kvæði yngra og Gøtuskeggjar, sum feðgarnir Jens Chr. og Jens Hendrik Djurhuus sigast hava yrkt, nýta Gutti fyri Gautr rauði. Málfrøðingarnir vísa á staðanøvnini Guttansgarður í Trongisvági, Guttapálsdeild í Hvalbø, Guttabreyt og Guttagarður í Húsavík, Guttatrøð í Dali, Guttamið í Vágum, Guttamørk við Norðskála, Gutthúsið á Eiði, Guttafles í Gøtu og Guttasmørk í Kunoy.

- 8 *Guttormur* eru í Sandoy, Eysturoy og í Norðoyum. Flestir eru í Norðoyum, ættmenn Guttorms í Múla, sum var abbasonur Magnusar Heinasonar, ið var hálsægður á Gamlatorgi í Keypmannahavn 18. januar 1589. Andras Guttormsson, ið var lögmaður 1531—1543 og búði í Kálgarði í Sunnbø, er hildin at vera Norðmaður og sonur Guttorms lögmans í Bergen. Í Noregi er navnið elli-gamalt. Ein sonur Haralds hárfagra æt Guttormur. Aftrat teimum staðanøvnum, ið nevnd eru í samband við Gutta, verða nevnd: Guttormsheiðar í Skúvoy, Guttormsstøða og Guttisjørð á Skarvanesi og Guttormsgerði á Strondum.
- 1 *Hákun* er 14 ára drongur í Tórshavn, sum er uppkallaður eftir abbanum. Íslendskur landnámsmaður er nevndur Hákon á Hákonarstöðum, og ikki færri enn 7 norskir kongar hava borið hetta navn. Staðanøvn benda á, at í Føroyum hevur navnið ikki verið so algongt norður á landinum sum fyri sunnan: Hákunarjørð í Froðbø, Hákunarlað og Hákunarjørð í Hvalbø, Hákunargravirnar, Hákunarhandski, Hákunarhella og Hákunarrípan í Skúvoy, Hákunargarðar, Hákunarheggjur, Hákunarjørð og Hákunarklov í Skálavík og Hákunarmið norðan fyri Kunoyinna.
- 7 *Hálvdan* eru ein á Sandi, tveir í Tórshavn, tveir í Vestmanna, ein í Leynum og ein í Lamba. Navnið er vanligt í fornsøgnum og er gamalt í Føroyum. Ein av flokksmonnunum æt Hálvdan Úlvsson. Staðanøvnini eru fleiri: Hálvdanskumørk í Sunnbø, Hálvdanarjørð í Hovi, Hálvdanarheggjur og Hálvdanarjørð í Skálavík, Hálvdanskumørk í Mykinesi, Hálvdanarstykki í Sandavági, Hálvdanarteigur í Kvívík og Hálvdanarhús í Kirkjubø.
- 6 *Haraldur* eru fyra í Vága sýslu, ein í Tórshavn og ein í Oyndarfirði. Har aftrat er smádrongur í Sandavági nevndur Haraldur Jákup. Chr. Matras heldur, at Haraldur er navn á landnámsmanni, sum staðanavnið

Haraldssund váttar. Somuleiðis skrivar Robert Joensen, at Haraldssund verður hildin at verið landnámsbygd, og eingin orsök er til at ivast í hesum. Men í 1801 var navnið ikki til sum fólkanavn í Norðoyum og heldur ikki sunnan fyri Skopunarfjørð. Har er heldur einki av staðanøvnunum: Haraldsmørk í Mykinesi, Haraldsstova í Oyndarfirði og Haraldskonugyllin í Elduvík.

- 8 *Høgni* eru allir í Eysturoy: Tveir í Elduvík, tríggir í Oyndarfirði og ein í hvørjari av bygdunum Fuglafirði, Leirvík og við Gøtugjógv. Navnið er í fornsøgunum, kvæðunum og søgnunum. Ein av flokksmonnunum var Høgni nev, og Høgni, kallaður Heykurin fagrahár, búði í innara Dali í Skálavík. Eisini er navnið í staðanøvnunum Høgnajørð á Nesi í Suðuroy og Høgnaboði fyri Rytuvík í Eysturoy.
- 2 *Ívar* eru í Kvívík og í Kollafirði. Hetta er gamalt norrønt navn. Ívar beinleysi var sonur Ragnars loðbrókar. Eisini í Føroyum er navnið gamalt, sum sæst í staðanøvnunum: Ívarsbeiti í Skálavík, Ívarsheggjur í Miðvági, Ívarstrøð á Strondum, Ívarssteinur norðan fyri Stevnuvál og undir Ívari við Mjóaneslandið.
- 1 *Knútur*. Chr. Matras skrivar í Varðanum 1928, at navnið er »heldur sjáldsamt á føroyskari grund. Man tað hava verið til alla tíðina?« Tað hevur tað helst ikki, tí hesin einnevndi Knútur í 1801 var Norðmaður, Knut Olson Ellingsgard frá Tresfjord í Romsdalen, sum í 1775 varð sendur til Føroya at læra frá sær kynstrið at pløga. Hann var fyrst á løgmannsgarðinum á Steig í Sandavági, men fá ár seinni fekk hann festi á Eiði og varð verandi har. Chr. Matras vísir á staðanøvnini Knúts húð (gerði) á Skála og Knútsstova og Knútskonutangi bæði í Havn.
- 1 *Kolbjørn* er 17 ára drongur í Hesti. Hetta er gamalt norrønt navn. Um manningina á Orminum langa er sagt, at

Úlvur reyði æt maðurin, sum bar merkið hjá Ólavi kongi; hann var stavnamaður á Orminum, og við honum vóru Kolbjørn stallari o. s. fr. Bæði Svabo og Landt hava navnið í sniðinum *Kolbein* (Kolbajn).

- 187 *Ólavur*. Einasta norrøna mannsnavn, sum í 1801 var millum tjúgu mest nýttu nøvn, og teir, sum bóru Ólavsnavnið vóru meira enn tíggu sinnum fleiri enn allir aðrir, ið vóru felags um eitt norrønt mannsnavn. Ólavsnavnið var tvær reisir so nógv nýtt, sum øll onnur norrøn manna-nøvn tilsamans. Henda serstøða Ólavsnavsins er óivað einum halgimenni — Ólavi kongi halga — fyri at takka. »So dýrmett hevur navn hansara verið í miðöldini her í Føroyum, at tað er okkum, sum liva í 20. øld, ilt at skilja«, skrivar Símun av Skarði til 900 ára dagin í 1930.

Aldur	Suðuroy	Sandoy	Vágur	Streymoy	Eysturoy	Norðoyar	Tilsamans
80—99		2	1	4	2	1	10
60—79	7	4	3	7	9	3	33
40—59	5	8	6	9	13	3	44
20—39	7	4	2	7	11	8	39
0—19	10	8	8	14	17	4	61
Tils.	29	26	20	41	52	19	187

Á yvirlitinum sæst, at Ólavsnavnið hevur ikki verið í vanda, og tá ið siðurin við tveimum ella fleiri fornøvnum kom, var Ólavur eitt, ið kundi nýtast bæði sum fyrra og seinna fornavn. Í 1801 vóru 16, mest dreingir yngri enn 12 ár, ið bóru Ólavsnavnið sum annað av tveimum fornøvnum. Í hvønn mun framburðurin hevur verið Ólavur ella Óli sæst ikki av manntalslistunum, men báðir hava verið.

- 1 *Oystan* er 56 ára óðalsbóndi í Sandavági. Hóast navnið ikki var til aðrastaðni í Føroyum í 1801, eru fleiri dømi frá eldri tíð bæði í Noregi, í Íslandi og í Føroyum, sum eisini staðanøvnini benda á: Oystansjørð í Trongisvági og í Skúvoy, Oystansfjós í Hesti, Oysteinsmið í Vágahav-

inum, Oysteinsfles við Mykines og Oysteinsmørk í Sandavági.

- 14 *Sjúrður* eru í øllum sýslum uttan Suðuroyar sýslu, men stívari helmingurin er í Eysturoy. Næst eftir Ólavi er *Sjúrður* í 1801 mest nýtta mansnavn av norrønum uppruna. Flokksmenninir eru nevndir so hvørt sum nøvn teirra eru komin fyrri. *Sjúrður* við Kellingará var ein teirra, so í 1801 áttu teir allir navnar uttan Rógvi skel. Annað man tó hava gjørt *Sjúrðarnavnið* vinsælt, t. d. *Sjúrðarkvæðini*, og staðanøvnini prógva, at *Sjúrðarnavnið* hevur verið vanligt í Føroyum: *Sjúrðargarður* í Fámjin, *Sjúrðarjørð* á Sandi, *Sjúrðarlutur* í Skálavík, *Sjúrðarbeiði* í Húsavík, *Sjúrðarfløttur* í Skúvoy, *Sjúrðarmýri* í Skopun, *Sjúrðarstova* í Tórshavn, *Sjúrðarmørk* í Mykinesi og á Selatrað, *Sjúrðarberg* í Norðoyum o. fl.

- 1 *Torkil* er 20 ára sonur umsjónarmansins á Argja hospitali. *) Hetta er eitt av fáu nøvnunum, ið funnin eru á rúnasteini í Føroyum: Þorkæl Onondarsun austmaðr af ruha lande bygðe þena stað fyst (Sandavágssteinurin).

Chr. Matras vísir á staðanøvnini *Torkilsbyrgi* í Hovi, *Torkilsteigar* í Froðbø, *Torkilshálsur* í Skúvoy og *Torkilsheygur* á Toftum í Eysturoy.

- 1 *Torleivur* er 34 ára ógiftur norskur kolamaður í Hvalbø, og av tí at hann er einnevndur í 1801, er hann her sagdur at hava ført norrønt navn við sær til Føroya. Rættari man vera at siga, at hann hevur ført hetta navnið inn aftur í Føroyum, tí mong eru prógvini, at hetta navn hevur verið her áður. Chr. Matras vísir á staðanøvnini *Tollatrøð* í Miðvági, *Tollajørð* og *Tollateigur* í Hvalbø, og til at longu Lukas Debes nevnið »Tolle« sum kelinavn til »Torluf«.

*) John Davidsen, lærari ger vart við, at hesin *Torkil* manna millum varð nevndur *Terkel*, men í manntalslistanum er hann skrivaður *Torkil*.

1 *Torli* er 78 ára óðalsmaður í Funningi. Um hetta er stytting av Torleivi, Torleiki ella onkrum triðja (Thorlacius?), veit høvundin ikki at greina. Heldur ikki um staðanavnið á Torlabrúgv í Funningi er eldri ella yngri. Torlastova í Nólsoy er søgd at hava navn eftir Torla, ættaður norðan av Trøllanesi, ið festi eftir Stóramann (Niels Andersen Korndal). Hann er í Bóndabókini skrivaður Torla (Torluf) Johannessen, og festibrævið er dagfest 30. avgust 1724.

1 *Tormaður* er 54 ára húsmáður í Trongisvági. Kvæðið um Tormann skald er gamalt í Føroyum, og í Íslandi røkkur navnið aftur í landnám. Staðanøvn í Føroyum eru fleiri: Tormannsá í Vági, Tormannstrøð í Trongisvági, Tormannsgjógv á Sandi og í Vágum, Tormannshagi í Bø, Tormannsbøur í Miðvági o. fl.

9 *Tróndur* eru 2 í Sandoy, 3 í Streymoy og 4 í Eysturoy. Í Føroya søgu eru Tróndur og Sigmundur mest kendir av øllum monnum. Men so ólíkir teir vóru á lívi, so ymisliga er gingist nøvnum teirra eftirsíðan: Í 1801 var Tróndarnavnið enn eitt av mest nýttu norrønu nøvnunum, men Sigmundarnavnið var als ikki til, og at døma eftir Færøernes Oldtidshistorie hevði so verið mangan:

»Sigmund takkede Hakon Jarl...., der dog næppe var synderlig Tak værd, når det betænkes, at Færingernes Selvtændighed derved blev tilintetgjort. Til Exempel på Folkemeningen i denne Henseende vil jeg anføre den Ytring af en Kone på Syderø, at Færingerne anse Navnet Sigmund som et Ulykkesnavn og at Ingen af den Grund havde givet sine Børn dette Navn; thi den første Sigmund, nemlig Brestes Søn, havde bragt Landet under Norges Konger og påført Færingerne høje Skatter, og den anden Sigmund, nemlig Leifs Søn, havde bragt dem Bisperne på Halsen, hvilke endnu hårdere havde undertrykket Befolkningen, så at derved var opkommet et Oprør, ved hvilket en Bisp var bleven dræbt. Denne Tro er så indgroet, at der for Tiden ikke er en eneste Sigmund på Færøerne, og, besynderligt nok, ere de, der have haft dette Navn, næsten uden Undtagelse døde i en ung Alder, stundum på en unaturlig Måde. Den sidste Sigmund, en ung Håndværker, døde for omtrent en halv Sneg År siden

på en Rejse i Tyskland. Den gamle nordiske Overtro, at de, der bleve opkaldte efter tidlig bortdøde Personer, skulde have den samme Skjæbne, har måske også bidraget til, at man ikke har opkaldt Sigmund; hertil kommer, at det var en blandt Nordens Hedninger herskende Tro, at de, som bare tvende Navne, skulde leve længe.«

Jóhan Hendrik Winther Poulsen var vitandi um hesa frásøgn Nils Winther's, tá ið hann, Jóhan Hendrik, skrivaði magistararitgerð sína um fólkanøvn í Sandoyar sýslu; men einki Sigmundarnavn fann hann aftur har í sýsluni fyrr enn 40 ár eftir manntalið, ið her verður viðgjørt. Hansara úrslit Sigmundarnavninum viðvíkjandi eru so forvitnislig, at rímligt er at endurgeva eitt brot her:

»Sigmund, Skúvoy 1842 og 1844, Skopun 1867. Navnene fra Skúvoy tilhører to brødre, der begge døde som spæde. Det er første gang at navnet forekommer i materialet, og her er det naturligvis en opkaldelse efter helten i Færeyingasaga, Sigmund Brestisson, der boede på Skúvoy. Som omtalt har der eksisteret den overtro, at navnet ikke skulle være lykkebringende. Går man ud fra, at de to drenges fader har haft bekendtskab til denne forestilling, der endnu er almindelig kendt, kan man øjne en tragedie bag kirkebogens data om navngivningen. Faderen, der har næret beundring for øens store beboer i oldtiden, har villet trodse denne meningsløse fordom, og d. 14. april 1842 får hans søn ved hjemmedåb navnet Sigmund, men han dør allerede d. 9. juni inden fremstillingen i kirken. To år senere, den 25. august, døbes hans næste søn med samme navn, men han dør d. 1. november samme år, »gongur ikki av ári«, som man siger. Nu har faderen indset det håbløse i at trodse skæbnen, for den næste søn, født 1849, får navnet Simon Evangelist. Simon skal dog nok minde om Sigmund!«

Men Tróndarnavnið, sum her skuldi vera viðgjørt, hevur helst livað í Føroyum allar tíðir: »Gomul søgn er, at Tróndarnavnið hevur altíð verið á Lækjuni í Syðrugøtu, og at seinasti Tróndur, sum doyði fyri o. u. 80 árum

síðani, skuldi vera 20. Tróndur frá Tróndi í Gøtu....«
(Líggjas Húsgarð í Varðanum, 31. bind, 103. bls.)

Chr. Matras, professari, og Jóhan Hendrik Winther Poulsen, magistari, høvdu flest øll staðanøvn í hesi grein eru leitað fram, hava hesi dømi um Tróndarnavnið: Tróndarsteinur í Skúvoy, Tróndarstøða í Húsavík, Tróndardalslíð í Skálavík, Tróndará við Kollafjørð, Tróndarstova á Strondum og Tróndargjógv við Leirvík og við Gøtu.

Ov drúgt verður her at nevna øll tey mongu norrønu fólkanøvn, ið vit vita hava verið í Føroyum fyrr, men sum í 1801 ikki longur vóru til. Skilligt er, at afturgongdin hevur verið stór, tá ið í 1801 ikki vóru fleiri enn 10 kvinnunøvn og 22 mannanøvn av norrønum uppruna, og einki teirra uttan Sigga og Ólavur átti fleiri enn 14 navnar. Helmingurin av øllum norrønu nøvnunum átti bara ein navnbera hvørt.

Mangt bendir á, at henda afturgongd enn í 1801 ikki var steðgað. Aldursskifti teirra Siggv og Ólavs er longu lýst. Verða hini 16 konufólk og 94 mannfólk, ið høvdu norrøn nøvn, gjørd upp á sama hátt, verður úrslitið hetta:

Aldur	Suðuroy	Sandoy	Vágar	Streymoy	Eysturoy	Norðoyar	Tilsamans
80—99		1	1	2	2		6
60—79	1	4	2	4	5	5	21
40—59	3	1	5	8	8	3	28
20—39	2	3	2	7	7	3	24
0—19	2	4	2	6	11	6	31
Tils.	8	13	12	27	33	17	110

Afturgongdin er týðilig, og annað, sum bendir sama veg, er, at millum eftirnøvnini í 1801 eru nøvnini Birgir, Bótal, Tórður og Tyrnir, sum øll eru horvin eftir einum ættarliði. Av hvørjum túsund fólkom í 1801 høvdu bara 68 norrøn nøvn:

	Suðuroy	Sandoy	Vágar	Streymoy	Eysturoy	Norðoyar	Tilsamans
Manntal	781	466	482	1.677	1.214	645	5.265
Norr. nøvn	37	42	38	87	99	55	358
0/00	47	90	78	52	82	85	68

Tvey og trí nøvn.

Annar setningur, ið settur varð í Fróðskaparriti 1965, var at vita, hvørji tey nøvn vóru, ið trokaðu norrønu fólkanøvnini burtur, hvussu mong ið tey vóru og hvussu útbreidd. Her er skjótt at svara, at tað gjørdi bíbliunøvnini og halginøvnini, men av tí at siðurin (ósiðurin) við tveimum ella fleiri fornøvnum júst um aldarmótið 1800 tekur dik á seg, verða hesi nøvn viðgjørd fyrst.

Í gamla navnatilfarinum høvdu menn bara eitt fornavn. Íslendingar høvdu manntal við tilskilaðum fólkanøvnum 98 ár undan okkara. Haðani sæst, at í 1703 vóru millum Íslendinganna einans eini systkin, sum itu fleiri nøvnum enn einum, »Þau Axel Friðrik Jónsson, bóndi á Hömrum í Grimsnesi, og Sesselja Kristín Jónsdóttir, umboðsstúlka í Saurbæ á Kjalarnesi, þau voru börn Jóns Sigurðssonar frá Einarsnesi. Móðir þeirra, kona Jóns, er þá mun hafa verið látin, var dönsk, en þau hjónin höfðu búið í Danmörku um hrið, og hafa börn þeirra að líkindum verið fædd þar í landi.« (Ólafur Lárusson prófessor: Nöfn Íslendinga árið 1703).

Jóhan Hendrik Winther Poulsen skrivar í magistararitgerð síni: »Den første kendte bærer af et dobbeltnavn på Færøerne var Johan Heinrich Weyhe, Christoph von Gabels søstersøn, der kom til Færøerne efter midten af 17. årh. som landfogedens fuldmægtig og siden blev lagmand (1679—1706).« Johan Heinrich Weyhe giftist við Marini, dóttur Jógvans løgmanns á Oyri. Tey áttu tríggjar døtur, sum allar finga tvey fornøvn hvør: Anna Suffía, Armgarð Maria og Lísbita Kristina. Henda síðstnevnda doyði ógift. Anna Suffía giftist fyrst við Christian Jensen Fers, presti í Havn, og síðan við Rubekki Lund. Tey áttu fleiri børn. Armgarð Maria giftist Sámali syni Rádna bónda úr Lamba. Eisini tey áttu fleiri børn, og flestu teirra vóru skírd tveimum nøvnum. Okkurt av abbað børnum fyrsta manns við tveimum nøvnum var enn á lívi, tá ið manntalið 1801 varð talt, og vóru tá í Føroyum 665 fólk við fleiri nøvnum enn einum.

Aldur	Suðuroy	Sandoy	Vágar	Streymoy	Eysturoy	Norðoyar	Tilsamans
80—99				2	1		3
60—79	3		1	8	6		18
40—59	3	3	6	28	9	1	50
20—39	7	2	14	90	25	14	152
0—19	55	10	42	204	85	46	442
Tils.	68	15	63	332	126	61	665

Aldursskifti teirra 665 við tveimum/trimum fornøvnum er sum vera man heilt ólíkt tí vit annars kenna frá teirri tíðini: 2 av 3 eru yngri enn 20 ár, og 9 av 10 eru 40 ár og yngri. Hetta prógvar, at fleirnøvnini fjølgast stórum fram móti aldar-skiftinum 1800.

Fleirnøvnini fóru ikki stórvegis av nýggjum nøvnum við sær, men ymsar samansetingar av annars kendum einkarnøvnum. Ymsu samansetingarnar vóru 243 í tali, 156 fyri kvinnur og 87 fyri menn, og tey ið bóru hesi samansettu nøvn vóru tilsamans: 509 kvinnur og 156 menn. Meðan soleiðis fleirnøvnini vóru triggir fjórðingar av øllum navnaformum fyri kvinnur og helmingur av øllum navnaformum fyri menn, vóru enn í 1801 bara ein av hvørjum fimm kvinnum og ein av hvørjum seytjan monnum, sum bóru meira enn eitt navn.

Tey 156 samansettu kvinnunøvnini og tey 87 samansettu mannanøvnini eru á ymsan hátt sett saman av 52 staknøvnum ávikavist fyri kvinnur og fyri menn. Staknøvnini vóru, sum áður ávíst, 72 kvinnunøvn og 104 mannanøvn, so í 1801 vóru í Føroyum 20 kvinnunøvn og 52 mannanøvn, ið tá einans vóru nýtt sum einkarnøvn. Einkarnøvnini vóru tilsamans 57 kvinnunøvn og 91 mannanøvn, og flestu fleirnøvn vóru sett saman av hinum 37 einkarnøvnum hjá kvinnum og hinum 39 einkarnøvnum hjá monnum.

Hjá kvinnum er *Anna* mest nýtta navn í samansetingum: Fremra navn av tveimum í 13 samansetingum, fremsta navn av trimum í tveimum samansetingum, seinna navn av tveimum í einum føri og mittasta navn av trimum í tveimum førum. Hesar 18 samansetingar vóru bornar av tilsamans 230 kvinnum aftrat teimum 322, ið høvdu *Anna* sum einasta navn.

Vanligasta samanseting var *Anna Katrina* (61 navnur), og *Katrin(a)* var næstmest nýttta navn í samansetingum, serliga sum seinna navn av tveimum, har tað var í 23 samansetingum, í einum føri var tað mittasta navn av trimum og í trimum samansetingum fremra navn av tveimum. Hesar tilsamans 27 samansetingar vóru bornar av 121 kvinnum aftrat teimum 171, ið høvdu Katrinarnavnið sum einkarnavn.

Triðja mest nýttta einkarnavnið *Marin* var fremra navn í 13 samansetingum, hvør teirra við í mesta lagi 8 navnberarum, men sum seinna navn í samansetingum var tað ikki til. Tað var afturímóti *Maria*, sum var seinna navn í 18 samansetingum, mittasta navn í eini og seinasta navn í trimum samansetingum av trimum nøvnum. Maria var fremra navn í fimm samansetingum, og vóru so statt 27 ymsar samansetingar við Mariu-navni til tær 115 kvinnur, sum høvdu Mariu-navnið sum eitt av sínum fleirnøvnum. 24 høvdu Mariu sum einkarnavn.

Ov drúgt verður at greiða frá øllum samansetingunum. Tær síggjast allar á heildar-yvirlitinum fremri í hesi grein, og á yvirlitinum yvir 10 mest nýttta nøvn sæst, at tey øll uttan mannanøvnini Niklas og Heini eisini eru í samansetingum. Fleirnøvnini eru ikki so vanlig hjá monnum sum hjá kvinnum. Meðan einstøk av teimum 156 samansettu kvinnunøvnunum longu í 1801 høvdu 41, 45 og 61 navnberar, hevði einki av teimum 87 samansettu mannanøvnunum fleiri enn 7 navnberar.

Talið á nøvnum, sumingu inn í samansett nøvn, var hitt sama bæði hjá kvinnum og monnum, 52 í báðum førum. Av hesum vóru 37 kvinnunøvn og 39 mannanøvn eisini til sum einkarnøvn. Eftir eru tá 15 kvinnunøvn og 13 mannanøvn, sum í 1801 bara funnust í samansettum nøvnum.

Kvinnunøvn: Abigail, Andrea, Armgarð, Bernhardina, Hedavík, Henrietta, Henrikka, Jetta, Karolina, Magdalena, Malja, Regina, Silja, Stina, Sybilla.

Mannanøvn: Frants, Haggeus, Karl, Kornelius, Lava, Ludvík, Olavius, Ovi, Rubbekkur, Ryberg, Ulrik, Willum, Ziska.

Hesi nøvn verða tikin við, nú ið bíbliunøvn og onnur nøvn verða greind hvørt sær.

*Bíbliunøvn og halginøvn.**Kvinnur.*

- 1 *Abellóna* er 14 ára genta í Tórshavn. A. er upprunaliga leiðing av grikska gudanavninum Apollon. Í Ápostlasøguni er nevndur »ein Jødi, Ápollos at navni, ættaður úr Aleksandriu, ein orðhagur maður og sterkur í skrift-unum,« og har í Aleksandriu var ár 249 kristin kvinna, Apollonia, brend báli. Áðrenn hon varð brend, varð hon sligin so dygt, at hon tannbrotnaði. Hetta varð orsök til, at tá ið hon gjørdist halgimenni, gjørdist hon serstakliga verndari móti tannapínu. Dagur hennara í álmanakk-anum er 9. februar, og frá henni man navnið vera komið til Norðurlanda.

Abigail finst bara í samanseting Marin Abigail Solgaard. Hon er smágenta í Giljum í Hvalbø og er ætlandi óskilgitin dóttir norskan kolavinnumann, sum tá var í Hvalbø. A. er bíbliunavn. Hon var fyrst kona Nábals og síðan Dávíds, so sum greitt er frá í 1. Sámuelsbók, 25. kapitul, »hon var vitug kona og frið í ásjón«.

- 3 *Agnas* eru 75 ára einkja í Miðvági, 16 ára genta í Myknesi og 63 ára haldbóndakona á Skála. A. er navn á halgari kvinnu, sum varð hálshøgd í Rómaborg ár 303. Dagur hennara er 21. januar.

- 3 *Agneta* eru 93 ára omma og 12 ára ommudóttir í Kvívík, og 61 ára gomul genta í Kaldbak. Hetta er Agnasar-navnið latínað.

Andrea finst bara í samanseting Marin Andrea Lund. Hon er 6 ára løgmandóttir á Steig í Sandavági. A. er avleiðing av ápostlanavninum Andrias.

- 1 *Angelika* er 17 ára prestadóttir á Nesi. 20. mai ber hetta navn, men óvist er, um hetta sipar til ávísa halga kvinnu ella einglar yvirhøvur.

322 *Anna* er vanligasta kvinnunavn í Føroyum 1801. Í katólskari tíð var Mariunavnið hildið so heilagt, at tað var ikki vanligt fólkanavn. Tað næsta fólk kundu koma heilagleika í nøvnum var at uppkalla Onnu, móðir Mariu moy. Hetta man vera orsøkin til ta ovurhonds stóru útbreiðslu A-navnið fekk sum einkarnavn, og tá ið siðurin við tveimum fornøvnum kom, varð Anna eitt, ið náttúrliga kom at liggja á odda. Navnadagur Onnu er 26. juli.

1 *Annika* er 2 ára sýslumansdóttir í Sandavági, og í Hvalvík er 29 ára bóndakona nevnd Annika Hedavík Djurhuus. Annika er avleiðing av Anna, sum tíðliga er komin til Føroya. Annika í Dímun.

20 *Ata* eru í øllum sýslum, og har aftrat er Ata fremra navn í samanseting. Ata er navn á halgari kvinnu, Agatha á Sikiloy. Hon doyði sum blóðvitni ár 251. Dagur hennara í álmakaknum er 5. februar.

16 *Barba* eru í øllum sýslum uttan Sandoyar sýslu, og eisini er Barba fremra navn í trimum samansetingum. Barbara, pínslarvátur í Nikomedia, o. u. ár 236, er millum halgimenni ein av teim 14 sonevndu neyðhjálparum. Hon verndar móti toruslátti. Dagur hennara er 4. desember.

Bernhardina finst bara í samanseting Bernhardina Katrina, 26 ára ógifta dóttir H. M. Schnell, chirurgus, í Tórshavn. Navnið Bernhardina er avleiðing av mansnavninum Bernhard. Bernhard úr Clairvaux, ið livdi árin 1091—1153 og m. a. stovnaði Cistercienserkleysturskipanina, varð gjørdur halgimenni ár 1173. Dagur hansara er 20. august.

41 *Billa* eru í øllum sýslum, og í Eysturoy eru har aftrat tvær Billa Katrina. Billa er stytting av Sybilla, felagsheiti fyri fleiri profetakvinnur.

- 35 *Birita* eru í øllum sýslum og er bæði fyrra og seinna navn í samansetingum. Bæði Írar og Sviar eiga halgar kvinnur B. Hin írska doyði ár 525. Tað er hon, sum stendur í føroyska álmanakkanum 1. februar. Hin svenska Birgita af Vadstena livdi árinum 1303—73 og varð gjørd halgimenni ár 1391.
- 12 *Duruta* eru í øllum sýslum uttan Sandoyar sýslu. Eisini er Duruta bæði fyrra navn og seinna navn í samansetingum. Sum halgimenni er Dorothea ein av teimum 14 neyðhjálparunum. Hon doyði blóðvitnisdeyða ár 311. Hennara dagur í føroyska álmanakkanum er 6. februar.
- 41 *Elin* eru í øllum sýslum uttan í Vága sýslu, men har eru Elin Maria í Mykinesi og Elin Duruta í Sandavági. Eisini er Elin fremra navn í øðrum samansetingum. Elin er avleiðing av Helena. Helena, móðir Konstantin mikla, doyði ár 327. Hon sigst á Jorsalaferð at hava funnið Kristi grøv og kross. Dagur hennara er 18. august. Elin av Skøvde í Sviaríki varð myrd ár 1160 og fyra ár seinni varð hon gjørd halgimenni. Dagur hennara er 31. juli.
- 3 *Elsa*. Tað eru 83 ára sorinskrivaraeinkjan Elsa Ziska í Søldarfirði og tvær óvitagentur, helst næstingar, í somu sókn, sum í 1801 hava hesa stytting av Elsupu-navninum. Eisini í Havn og í Kaldbak verður stytta navnið nýtt sum fremra navn av tveimum. Elsupa (Elišeba) er bíbliu-navn, móðir Jóhannesar doyparans. Eisini fleiri halgar kvinnur bóru hetta navn, t. d. dóttir Andras II í Ungarn. Hon doyði ár 1231 og varð gjørd halgimenni ár 1235. Navnadagur í føroyska álmanakkanum 19. november.
- 230 *Elsupa* er eitt av mest nýttu kvinnunøvnum í 1801, eisini sum fyrra navn í samansetingum, og kemur fyri sum mittasta navn av trimum fornøvnum. Hetta er bíbliu-navn og dýrlinganavn, so sum greitt er frá við Elsu-navnið.

- 1 *Eva* Matras er 82 ára gomul genta á Viðareiði, og tær ið eita Eva sum fremra navn av tveimum eru triggjar 57—68 ára konur í Havn og í Seyrvági. Eva er bíbliunavn, sbrt. 1. Mósebók ættmóður menniskjunnar.
 - 1 *Femja* Heinadóttir er 40 ára matmóðir á Eiði. Femja er stytting av Euphemia, heilag kvinna ið doyði ár 305. Dagur hennara í føroyska álmanakkanum er 16. september.
 - 26 *Giljanna* eru í øllum sýslum uttan Sandoyar sýslu. Tað finst eisini í einum føri sum fremsta navn av trimum fornøvnum. Umframt at vera kent drotninganavn í fleiri londum, er hetta navn á halgari kvinnu frá o. u. ár 300. Dagur hennara í føroyska álmanakkanum er 16. februar.
 - 4 *Greta* eru allar í Streymoyar sýslu, tó er ein Anna Greta á Blankskála. Greta er stytting av Margreta, eins og Magga er onnur stytting av sama navni. Dóttir illu Onnu í Kvívík æt Greta. Hin halga Margreta var ein av teimum 14 neyðhjálparunum.
- Hedavík* finst bara í samansetingum Annika Hedavík og Suffía Hedavík, ávikavist í Hvalvík og á Sandi. Hon er í føroyska álmanakkanum 15. oktober.
- 22 *Jóhanna* eru í øllum sýslum, men í Vágum bara sum seinna navn í samanseting Elsupa Jóhanna. Onnur seinna-navn-samanseting er Anna Jóhanna í Koltri, men fremra og fremsta navn er J. í fimm samansettum nøvnum hjá tíggju kvinnum, eins og sæst á heildaryvirlitinum, og mittasta navn er J. í einum føri: *Giljanna Jóhanna Maria* í Kollafirði. Jóhanna er bíbliunavn, Lukas 8,3 og 24,10.
 - 7 *Karin* eru í øllum sýslum uttan í Sandoyar og Streymoyar sýslum, men í Streymoy eru seks kvinnur, ið hava K. sum fremra navn í fyra ymsum samansetingum. So samansett nøvn eru eisini í Hvalbø og í Lamba, men

sum seinna navn av tveimum er K. ikki til í 1801. Karin er stytting av Katrin, sum er halginavn.

- 171 *Katrin* eru í øllum sýslum, og er næst mest nýtta kvinnunavn, tá ið samansetingar verða taldar uppí, tí K. er mest nýtta seinna navn í samansettum nøvnum; soleiðis borið av 109 kvinnum; men sum fremra navn av tveimum er K. bara í trimum ymsum samansetingum hjá tilsamans 12 kvinnum. Ikki færri enn 6 halgar kvinnur bóru hetta navn: 1) Katrin í Alexandriu doyði blóðvitnisdeyða ár 305, tí hon hevði skýrt heidna blótveitslu skurðgudadýrkan. Dagur hennara er 25. november. 2) Katrin úr Bologna, sum livdi árinum 1413—1463, var gjørd halgimenni ár 1724. Dagur hennara er 9. mars. 3) Katrin úr Génova livdi árinum 1447—1510. Hon er tiltikin fyri starv sítt sum sjúkrasystir, tá ið sóttin herjaði í Genova árinum 1497 og 1501. Varð gjørd halgimenni ár 1737. Dagur hennara er 22. mars. 4) Katrin úr Ricci var dominikanar-nunna, livdi árinum 1531—1589, og varð gjørd halgimenni ár 1746. Dagur hennara er 13. februar. 5) Katrin, dóttir hina halgu Biritu í Sviaríki, livdi árinum 1331—1381, var abbadissa í Vadstena, og varð gjørd halgimenni eins og móðirin. Dagur hennara er 24. mars. 6) Katrin úr Siena, dominikanar-nunna, sum livdi árinum 1347—1380, varð gjørd halgimenni ár 1461. Dagur hennara er 30. apríl.

- 36 *Kristin* eru í øllum sýslum, men í Vágum bert sum fyrra av tveimum fornøvnum, og sum slíkt er navnið eisini til á Sandi, í Kollafirði, á Skála og á Nesi. Har aftrat er K. seinna navn í 12 ymsum samansetingum hjá 21 kvinnum. Kristin er navn á halgari kvinnu í Italiu í 3. öld. Dagur hennara í føroyska álmanakkanum er 24. juli. Ein dóttir Sverra kongs æt Kristin. Hon doyði ár 1213.

- 8 *Kristjanna* eru einnevndar hvør í síni bygd: Fámjin, Vestmanna, Kirkjubø, Tórshavn, Kaldbak, Tjørnuvík,

Glyvrum og á Skála, og tær eru allar yngri enn 22 ár. Eisini tær fyra, ið bera K. sum fyrra navn, og tær átta, ið bera K. sum seinna navn av tveimum, eru yvirhøvur ungar. Nógv elst er 62 ára bóndakonan á Glyvrum, Suffía Kristjanna f. Djurhuus, so navnið er kanska komið við henni. Navnið hevur sama uppruna sum Kristin »hin kristna«, men er helst komið um mansnavnið Kristjan »hin kristni«, sum er í føroyska álmanakkanum 14. mai.

- 2 *Lena* eru 18 ára arbeiðskona í Sandavági og 17 ára fosturdóttir Onnu Kátrinu Wang á Selatrað. Henda seinna er skrivað Helena. So er somuleiðis hjá fimm av teimum sjei, ið hava (He)lena sum seinna navn av tveimum fornøvnum. Eisini tær eru ungar, eingin eldri enn 26 ár. Helena, móðir Konstantin mikla, doyði ár 327. Hon sigst á Jorsalaferð at hava funnið Kristi grøv og kross. Dagur hennara er 18. august.

- 71 *Lísbita* eru í øllum sýslum, og har aftrat er L. fremra navn av tveimum í 4 ymsum samansetingum hjá 11 kvinnum, seinna navn í 14 ymsum samansetingum hjá 48 kvinnum, og ávikavist mittasta og seinasta navn hjá tveimum við trimum fornøvnum. Lísbita (Elišeba) er bíbliunavn, móðir Jóhannesar doyparans, og halginavn, eins og greitt er frá undir Elsa og Elsupa, sum eru aðrar avleiðingar av sama navni.

- 1 *Lorentsa* er 42 ára bóndakona í Kaldbak. Navnið er avleiðing av Laurentius, pínslaváttur, sum doyði blóðvitnisdeyða í Rómaborg ár 258. Dagur hansara er lavrasmessa 10. august.

Magdalena finst bara í samansetingum Maria Magdalena og Suffía Magdalena. Tær eru 61 ára Maria Magdalena Reinert f. Hanssen á Nesi og ársgomul Suffía Magdalena, bóndadóttir í Bø. Magdalena er bíbliunavn, seinna navn hjá Mariu Magdalenu.

- 15 *Magga*. Í Sandoy er M. Skálavíkarnavn burturav. Í Streymoy eru tær norðast á oynni. Í Eysturoy eru tær meira spjaddar, men aldursskiftið er so, at alt bendir á, at navnið fer at hvørva. Fýra royndir eru gjørdar at skoyta annað navn uppí M.-navnið. Tær eru allar einnevndar og allar í Norðstreymoy. Magga er eins og Greta stytting av Margreta. Hin halga Margreta var ein av teimum 14 neyðhjálpurunum.
- 183 *Malan* eru í øllum sýslum. Har aftrat er M. í einum føri fremra navn av tveimum; og seinna navn av tveimum er M. í 12 ymsum samansetingum hjá 54 kvinnum. Í samansetingum er navnið helst framborið Malena. Malan (Malena) er stytting av bíbliunavninum Magdalena.
- 13 *Margreta* eru 4 í Porkeri og syðri, 3 í Tórshavn, 4 í Norðstreymoy og 2 í Fuglafirði—Elduvík. Har aftrat er M. fyrra navn av tveimum hjá 4 einnevndum kvinnum, seinna navn av tveimum í 7 ymsum samansetingum hjá 28 kvinnum, og ávíkavist mittasta og síðsta navn hjá 2 kvinnum við trimum fornøvnum. Um hina halgu Margretu frá Anthiochíu í Pisídiu skrivar Anton Degn í Varðanum 20. bd. 57. bls.: »Hon var fødd 239, doyði 307 og varð, av tí at hon umvendist til kristindómin, útskotin av pápanum. Seinri varð hon sett í fongsil av rómverska prefektinum Olybriusi, tí at hon vildi ikki leggja ástir saman við hann. Hon varð hálshøgð 307. Minnisdagur hennara er 20. juni«.
- 24 *Maria* eru í øllum sýslum. Eisini er M. næstmest nýtta seinna navn í samansetingum, við tað at 102 kvinnur hava hetta sum seinna navn av tveimum í 18 ymskum samansetingum; hjá eini er M. mittasta navn, hjá trimum triðja fornavn og hjá níggju fremra navn í fimm samansetingum. Sum nevnt undir Anna, var Mariunavnið í katólskari tíð hildið so heilagt, at tað var ikki vanligt fólkanavn. Katólskir siðir hildu sær óvanliga leingi í

Føroyum — summir halda sær enn — og samansetingar Mariunavnsins í 1801 benda á, at uppkalling Mariu í stórum fellur saman við nýggja fleirnavnasiðinum.

- 16 *Marianna* eru í øllum sýslum — onnur teirra í Norðoyum skrivað Maria Anna. Marianna er fremra navn í tveimum samansetingum og seinna í eini. Líkt er til, at Marianna er samandráttur av nøvnunum Maria og Anna — Maria moy og móðir hennara. Annars er Marianna eisini navn á halgari kvinnu. Dagur hennara í føroyska álmanakkanum er 16. apríl.
- 261 *Marin* eru í øllum sýslum og er næst eftir Onnu mest nýtta einkarnavn, men í samansettum nøvnum er tað bara fremra navn í 13 samansetingum hjá 29 kvinnum. Sum seinna navn í samansetingum er tað ikki til. Marin er kanska ikki avleiðing av Mariu, heldur av Marinu, halgari kvinnu; men skyldskapurin millum nøvnini Marin og Maria hevur óivað gjørt sítt til, at Marin var eitt hitt mest nýtta navnið í teirri tíðini, tá ið ikki varð hildið hóskandi at bera sama navn sum Maria moy.
- 2 *Marita* eru 57—67 ára konur við Gøtugjógv og í Kvívík. Somuleiðis er M. ávikavist fremra og seinna navn í samansettum nøvnum hjá tveimum 2—4 ára smágentum í Sandavági og við Gøtugjógv. Marita er her nýtt fyrri bíbliunavnið í Lukas 10,41: »Marta, Marta, tú gert tær ónáðir og stríð av mongum; men eitt er neyðugt.«
- 14 *Marjun* eru allar í Norðoyum, mest eldri konur. Hetta kann týða, at Marjunarnavnið er um at hvørva 1801, men kann eisini bara merkja tað, at hinir prestarnir ikki skilja millum Marin og Marjun, men skriva bæði nøvnini eins. Navnið má teljast til halginøvn við sama uppruna sum Marin og Marianna.
- 1 *Metta* er 49 ára ógifta systir Sámals bónda í Kirkjubø. M. er navn á halgari kvinnu, í føroyska álmanakkanum 3. oktober.

25 *Rakul* eru í øllum sýslum uttan í Suðuroy, men har er ein 3 ára Rakul Maria í Sunnbø. Onnur Rakul Maria er 29 ára ógift prestadóttir á náðinsgarðinum í Miðvági, og Rakul Suffía er ársgomul dóttir smiðin Sámál Jákup Debes í Tórshavn. Í øðrum samansetingum er Rakul ikki til í 1801. Rakul er bíbliunavn: »Jákup tænti fyri Rakul í sjei ár.« 1. Mósebók 29,20.

3 *Rebekka* eru 75 ára ógifta Rebekka Widerøe, 51 ára kona Ádam Isachsens, handilsdragara, báðar í Tórshavn, og 25 ára bróðurkona Sámals bónda í Kirkjubø. Í 1801 er Rebekka einans nýtt sum einkarnavn. Rebekka er bíbliunavn, sbrt. 1. Mósebók kona Ísaks og móðir Jákups.

Regina finst bara í samanseting Marin Regina, 11 ára genta í Tórshavn. Regina er navn á halgari kvinnu, sum doyði blóðvitnisdeyða ár 251. Dagur hennara í føroyska álmanakkanum er 5. september.

14 *Sára* eru í øllum sýslum uttan í Suðuroy, men har er ein Sára Maria, 23 ára ógifta dóttir Giljabóndans í Hvalbø. Ellivu aðrar norðanfjørðs hava S. sum fremra navn av tveimum í tilsamans fimm ymsum samansetingum, men sum seinna navn í samanseting er S. ikki til. Sára er bíbliunavn: Kona Ápran æt Sára. 1. Mósebók 11,29.

Silja finst bara í samansettum navni Anna Silja, ársgomul prestadóttir í Ónagerði. Silja hevur sama uppruna sum Sissal.

19 *Sissal* eru í øllum sýslum uttan í Vágum, men í samanseting finst tað bara sum Silja. Navnið er gamalt í Føroyum og í øðrum Norðurlondum við: Sissal, kona ella frilla Brestis, var móðir Sigmundar Brestissonar, og Sverri kongur átti bæði systir og dóttir við hesum navni. Men navnið er halginavn: Hin halga Sissal var pínslarvátur

í Rómaborg ár 230. Hon er verndari tónlistar. Dagur hennara í føroyska álmanakkanum er 22. november.

Stina finst bara í samansettum navni *Stina Malena*, árs-gamalt barn í Tórshavn. *Stina* man vera stytting av *Kristin(u)*, halgari kvinnu í Italiu í 3. öld.

- 14 *Suffía* eru í øllum sýslum uttan í Suðuroy og Norðoyum, men har finst navnið í samansetingum. *Suffía* er nógv nýtt í samansetingum, serliga sum seinna navn av tveimum. Soleiðis verður tað borið av 87 kvinnum í 19 ymskum samansetingum. Sum fremra navn av tveimum finst *Suffía* í 7 ymsum samansetingum hjá 8 kvinnum, og triðja fornnavn er *S.* hjá útlenskari kvinnu í prestagarðinum í Vágum. Hin halga *Suffía* doyði sum pínslarvátur ár 120. Dagur hennara er 15. mai.
- 188 *Sunniva* er eitt av mest nýttu kvinnunøvnum, men er næstan bara einkarnavn. Seks kvinnur hava tað sum fremra navn av tveimum í fyra ymsum samansetingum, men sum seinna navn í samanseting er tað ikki til. Hin halga *Sunniva*, kristin írsk kongsdóttir, flýddi til Noregs og varð eftir deyða sín á oynni Selju verndardýrlingur Bjørgvinjar. Dagur hennara var 8. juli.
- 156 *Súsanna* er somuleiðis eitt av mest nýttu kvinnunøvnum í 1801 og er heldur meira nýtt í samansettum nøvnum, bæði sum fremra navn, seinna navn og sum síðsta navn av trimum. *Súsanna* er bíbliunavn, »*Súsanna í løkinum*«, Dánjal 13. kap. apokríf.

Sybilla finst í samansettum navni *Marin S. (Marsybilla)*, 26 ára kona trummusláarans í Tórshavn. *Sybilla (Sibylla)* er felagsheiti fyri fleiri profetakvinnur. *Sibyllinsku* bøkurnar eru enn meira apokrífar enn áðurnevndi 13. kap. Dánjals, men kortini man vera beinast at telja *Sybilla (Marsybilla)* upp í bólkin av bíbliu- og halginøvnum.

- 1 *Valborg* er 40 ára ógift arbeiðskona í Toftum, Vestmanna. Hin halga Valborg var bretska kongsdóttir, sum gjørdist abbadissa í Hildisheimi, har hon doyði ár 779. Valborgarmessa er 1. mai, og tað er síðstu nátt undan valborgarmessu at trøllkonur ríða at Bloksbjørgum.

Bíbliunøvn og halginøvn.

Menn.

- 1 *Absalon* er 43 ára kongsbóndi á Heygum, Viðareiði. Hann er einnevndur í Føroyum 1801, og ikki er nakar tálivandi sonur ella dóttir nakran Absalon, tí tey, ið tá bera eftirnavnið Absalons-, eru øll børn henda einnevnda á Viðareiði. Absalon er bíbliunavn: »Men í øllum Ísrael var eingin maður lovaður fyri vakurleika eins og Absalon; frá iljum til hvirvils vóru eingi lýti á honum.« Seinna Sámuelsbók 14,25.
- 1 *Adam* er 38 ára handilsdragari í Tórshavn, men í Dali og á Sandi eru tveir 59—64 ára Adamssynir. Adam er bíbliunavn, sbt. 1. Mósebók ættfaðir menniskjunnar.
- 11 *Aggusteinus* eru 2 í Suðuroy, 4 í Streymoy og 5 í Eysturoy. Sum eftirnavn er tað eisini í Sandoy. Navnið er komið úr kirkjusøguni: Hin lærði Augustinus, biskupur í Afrika, doyði ár 430. Dagur hansara í føroyska álmanakkanum er 28. august.
- 1 *Albert*, 5 ára faðirloysingur á Viðareiði, er einnevndur, og navnið er ikki til sum eftirnavn. Ein av Jansaguttunum æt Albert. Hin halgi Albert doyði blóðvitnisdeyða ár 997. Dagur hansara í føroyska álmanakkanum er 24. apríl.
- 52 *Andras* eru í øllum sýslum, og har aftrat eru 7, ið hava A. sum seinna navn av tveimum. Andrasarnavnið kemur

fyri í kvæði og í fornbrævasavninum. Men navnið er bíbliunavn: »Teir vóru fiskimenn«, Símun (Pætur) og Andrias, bróðir Símunar. Markus 1,16.

- 18 *Antinis* eru í øllum sýslum, og í einum føri kemur navnið fyri sum tað seinna av tveimum fornøvnum. Hin halgi Antonius er sagdur at hava stovnað kristnu munkaskipanina. Minnisdagur 17. januar.
- 11 *Ápran* eru ikki í Sandoy og í Norðoyum. Har er navnið heldur ikki sum eftirnavn. Í hinum sýslunum er tað bæði sum fornavn og eftirnavn, men bara sum einkarnavn. Sum partur í samansettum navni kemur tað ikki fyri. Ápran er bíbliunavn, sbrt. 1. Mósebók ættfaðir Ísraelsmanna.
- 7 *Árant* eru allir í Norðoyum og eystursíðu í Eysturoy. Sum eftirnavn, umframt á Kirkju í Norðoyum, í eldri ættarliði í Tórshavn og í Kaldbak, har tveir Árantsynir eru ávikavist 67 og 75 ár. Líkt er til, at navnið er doyggjandi. Kanska hevur ringa ummæli Árants úti á Bø í Svínoy gjørt sítt til tað. Árant er týskt halginavn. Minnisdagur 1. desember.
- 6 *Bartal* eru í Suðuroy, Streymoy og Eysturoy. Heldur ikki sum eftirnavn er navnið til í øðrum sýslum, og í samansettum navni er tað ikki til. Navnið er bíbliunavn, ein av teimum tólv ápostlunum. Bartalsmessa er 24. august.
- 11 *Berint* er ikki sunnan fyri Skopunarfjørð uttan sum Jan Berint, 68 ára einkjumaður í Hvalbø, og er tað samstundis einasta samansetta navn, sum Berint er partur í. Berint er hildið vera avleiðing av Bernhard. Bernhard úr Clairvaux, ið livdi árinum 1091—1153 og m. a. stovnaði Cistercienser-kleysturskipanina, varð gjørdur halgimenni ár 1173. Dagur hansara er 20. august.
- 1 *Blásius* er ársgamalt dreingjabarn á Heyggi heima á

Sandi. Á Sandoynni eru somuleiðis 4 við Blásius-eftirnavni, ein teirra móðir hins einnevnda. Men uttanfyri Sandoyinna eru bara tvær Blásius-døtur, 50 og 73 ár, ávikavist í Koltri og í Hesti. Um Blásius skrivar Anton Degn: »Blásius, heilagur maður, ein av teim 14 neyðhjálpárunum, biskupur í Sebaste í Kappadokiu, pínslarvátur o. u. 316, meðan Licinius (307—325) var rómverskur keisari. Av tí at hann bjargaði lívinum hjá einum smádreingi, sum hevði sett eitt fiskabein í hálsin, verður hann tilbiðin sum verndari fyri hálsverki. Á minningardegi hansara (3. februar) verður fyri hesum sama meini lýst Blásius signing við tveimum krosskastaðum ljósum.« Varðin 20:55.

91 *Dánjal* eru í øllum sýslum og er 8. mest nýtta navn 1801. Har aftrat eru 10, ið hava D. sum eitt av tveimum fornøvnum í fyra ymsum samansetingum: Í trimum sum fyrra navn og í einum føri tað seinna av tveimum fornøvnum. Dánjal er profetsnavn úr gamla testamenti. Navnadagur 19. apríl.

14 *Dávur* eru í Sandoy, Streymoy og Eysturoy. Í hinum sýslunum er heldur einki eftirnavn uttan hjá eini 69 ára bóndakonu í Gerðum í Norðoyum. Navnið er væl kent frá konginum og sálmaskaldinum í gamla testamenti. Navnadagur 30. desember.

8 *Djóni* eru seks í Suðurstreymoy, ein í Eysturoy og ein í Norðoyum. Í hinum sýslunum er navnið heldur ikki til sum eftirnavn uttan í einum føri heima á Sandi. Sum halgimenni er Djóni ein av neyðhjálpárunum. Dagur hansara í føroyska álmanakkanum er 9. oktober.

Frants er bara til í samanseting Jørgun Frants. Teir eru tveir: 35 ára sonur fútans Wenceslaus Hammershaimb og 13 ára sonur fráfarna handilsfyrisitarans Sámál Hammershaimb í Tórshavn. Hin halgi Frants úr Assisi

livdi árin 1182—1226 og varð gjørdur halgimenni ár 1228. Dagur hansara í føroyska álmanakkanum er 4. oktober.

- 4 *Gaprial*, 52 ára húsbóndi undir Homrum í Porkeri, 78 ára húsbóndi í Nólsoy, 76 ára húsbóndi og 10 ára fostursonur, báðir í sama húsi í Leirvík. Sum eftirnavn eisini til í Norðoyum. Navnið er bíbliunavn: »Gabriel eingil sendur av Guði til eina bygd í Galileu, sum eitur Nasa-ret.« Lukas 1,26.

- 14 *Grækarris* eru í øllum sýslum uttan Norðoya sýslu, men har finst navnið sum eftirnavn. Grækarris (Gregor, Grias) er navn á fleiri kirkjufedrum og pávum. Í Varðanum, 20. bd., skrivar Anton Degn um ein teirra, Gregor hin mikla, sum doyði 12. mars 604. Grækarismessa er 12. mars.

Haggeus finst bara í samanseting Jákup Haggeus. Hann er 11 ára sonur skómakara Peder Jacobsen í Tórshavn. Ikki er vitað, hvaðan hann hevur hetta navnið. Tað man vera ein avlaging av profetanavninum Haggai.

- 162 *Hanus* eru í øllum sýslum og er eitt av mest nýttu nøvn-um í 1801. Somuleiðis er navnið (Hans) nógv nýtt sum fremra navn av tveimum, nevniliga í 11 ymsum samansetingum hjá 18 monnum, men seinna navn í samansetingum er tað bara hjá tveimum Óla Hans. Í Brekkukotsannáll skrivar Halldór Laxness: »Einsog allir föðurlausir menn á Íslandi var ég kallaður Hansson.« Hesin siður var eisini í Føroyum. Hann, ið hetta skrivar, hevur sum settur sýslumaður í Seyrvági undir yvirhoyring av gomlum manni spurt um eftirnavnið. Tað var jú ikki til í dagligari talu. Svarið var: »Hans-søn, so itu øll leysingabørn.« Undantaksleyst hevur hetta tó ikki verið. Í navnatilfarinum 1801 er ein »Sonnevads-datter« við Sjógv í Eysturoy. Hanus er ein av teimum mongu avleiðingunum av navni Jóhannesar doyparans.

- 27 *Ísakur* er eingin sunnan fyri Skopunarfjørð, men í øllum sýslunum norðanfyri. Navnið er bara til sum einkarnavn, ikki í nakrari samanseting. Ísakur er bíbliunavn, ein av patriarkunum. »Ábraham var hundrað ára gamal, tá ið Ísakur, sonur hansara, føddist honum.« 1. Mósebók 21,5.
- 227 *Jákup* eru í øllum sýslum og er næst mest nýtta mannavn í 1801. Tíggjundi hvør kallmaður bar tá Jákupsnavnið einsamalt ella saman við øðrum fornnavni, við tað at 12 bóru tað sum fremra navn av tveimum í 9 ymsum samansetingum, og 23 bóru tað sum seinna navn av tveimum fornøvnum í 6 ymsum samansetingum. Jákup er bíbliunavn, sbt. 1. Mósebók sonur Ísaks og sonarsonur Ábrahams.
- 1 *Jan* er 14 ára bóndasonur í Nólsoy. Navna eigur hann ongan uttan Jan Berint, 68 ára farbróðir bóndakonunnar í Giljum í Hvalbø. Poul Nolsøe á Mýruni í Nólsoy greiðir frá í Varðanum 1930, at tá ið »Vesterbek« strandaði, komu tveir av manningini til Nólsoyar. »Annar æt Jan; hann giftist í Nólsoy og búsettist her. Hin var bara ein vetur, so fór hann avstað aftur.« »Vesterbek« strandaði ár 1742, men navnið Jan var til í Føroyum fyrr enn so. Navnið er bíbliunavn, ein avleiðing av Jóannesarnavninum.
- 40 *Janus* eru í øllum sýslum, og har aftrat eru 8, ið hava J. sum tað fremra av tveimum fornøvnum í fimm ymskum samansetingum. Janus er ein av teimum mongu avleiðingunum av Jóannesarnavninum.
- 12 *Jáspur* eru allir í Suðuroy, og heldur ikki í eftirnøvnum er navnið til aðrastaðni enn í Suðuroy. Vísmenninir úr Eysturlondum, Matteus 2,1, eru í halgisøgum sagdir at hava itið: Káspur, Melkir og Baltasar. Jáspur er ein avleiðing av Kasparnavninum. Navnadagur í føroyska álmanakkanum 9. mai.

- 4 *Jesar* eru allir í Vága sýslu. Navnið man vera stytting av bíbliunavninum Eliesar, sbrt. 1. Mósebók trúgv tænnari Ábrahams, væl kendur úr brúðarvísuni.
- 2 *Jóakim* eru 28 ára soldátur í Tórshavn og 32 ára prestur í Sandagerði. Sambært halgisøgum var Jóakim faðir Mariu moy.
- 172 *Jóannes* er fimta mest nýtta navn í 1801. Sum einkarnavn er tað fjórða mest nýtta og vinnur á Hanusarnavninum, ið annars er fjórða mest nýtta, tá ið samansetingar verða taldar uppí. Jóannesarnavnið er minni nýtt í samansetingum við tað at bara tveir bera tað sum fremra navn av tveimum og triggir hava tað sum seinna fornavn í tveimum samansetingum. Fimtandi hvør kallmaður at Jóannes slætt og rætt, men Jóannesarnavnið, Hanusarnavnið, Janusarnavnið og mest nýtta navn Jógvan (Jóan) (Jóhann) vóru sum einkarnøvn og í samansetingum borin av tilsamans 857 monnum, at kalla triðja hvørjum kallmanni í 1801. Saman við tí hállandiska Jan eigur hetta alt rót sína í bíbliunavninum Jóannes, doyparanum og lærusveininum.
- 380 *Jógvan* er mest nýtta mannanavn í Føroyum 1801, og tað er somuleiðis mest nýtta fremra navn í samansetingum, har tað tó yvirhøvur hevur verið sagt Jóan. Sum seinna navn í samansetingum er navnið ikki tiluttan sum Jóhann. Jógvan er ein av teimum mongu avleiðingunum av bíbliunavninum Jóannes.
- 38 *Jóhann* eru í øllum sýslum uttan í Suðuroyar og Sandoyar sýslum, og har eru heldur eingi samansett nøvn við Jóhann uppí. Teir fimm, ið hava Jóhann sum tað seinna av tveimum fornøvnum, eru allir yngri enn 19 ár og búgva í Tórshavn, Kvívík, Skælingi og í Árnafirði, og hin eini, sum eitur Jóhann við øðrum fornøvnum aftrat, er annar teirra beggja sum tveireinir av monnum í Fø-

oyum 1801 bóru trý fornøvn. Teir vóru 2 ára Jóhann Kristjan Frederik í Kollafirði og árgamli Ovi Kristjan Frederik í Sandagerði. At Vágarnar hava fingið ríviligan lut av Jóhann-nøvnum man ikki vera tí, at framburðurin hevur verið tað øðrvísin har, men er heldur elvdur av ókunnleika nýkomna norska prestsins til føroyska Jógvanans-navnið. Nøkur samansett nøvn undantikin, man lítil ella eingin munur hava verið á Jógvan og Jóhann. Bæði eru tey runnin av somu rót, bíbliunavninum Jóannes.

- 2 *Júst(i)* eru 48 ára Jústi bóndi í Leirvík og 3 ára Júst bóndasonur norðuri í Vági. Júst(i) eru styttingar av halginavninum Jústinus.
- 5 *Jústinus* eru í somu sýslum sum Júst(i), nevniliga í Eysturoy og í Norðoyum, og í Sandoyar sýslu er ein Marin Jústinusdóttir. Jústinus er navn á halgum manni, Jústinus píslarváltur, deyður o. u. ár 165. Dagur hansara í føroyska álmanakkanum er 13. apríl.
- 2 *Jæramíggjas* (Gerimíggjas) eru báðir í Fuglafirði, og ein Jóannes Jæramíggjas er í Elduvík. Jæramíggjas er bíbliunavn, ein av profetunum.
- 2 *Jørundur*. Tveir smádreingir ávikavist í Tórshavn og í Klakksvík bera hetta navn einsamalt. 61 ára umsjónarmaður á Argja hospitali, 35 ára fútasonur og fyra 10—13 ára dreingir í Tórshavn hava navnið sum tað fremra av tveimum fornøvnum. Jørundur eigur vera norrønt navn og er tað helst hjá 4 ára bóndasoninum á Myrkjanoyri, sum man vera ein eftirmaður hins Jørundar, sum nevndur er í søgnini um Guttorm í Gerðum. Men aðrir Jørundar (Jørgun) í manntalinum 1801 eru yvirhøvur av danskari ætt, og framburðurin hevur helst verið so, at rættari man vera at telja navnið uppí halginøvnini við sankta Jørundi sum heimild. Sankta Jørundur (St. Georg), halgimenni bæði Kristna- og Muhammedsmanna,

doyði blóðvitnisdeyða ár 306. Verndardýrlingur Breta. Navnadagur í álmanakkanum 23. apríl.

- 2 *Kláus* eru 63 ára studiosus theologiæ Claus Lund í Tórs-havn og ein 6 ára bóndasonur á Glyvrum. Hin 7 ára Claus Peter Lund er løgmanssonur á Steig í Sandavági. Kláus man vera stytting av Nikolaus, verndara sjó-manna. Hállendingar og seinni Amerikumenn hava sankta Kláus sum jólamann, og sigst hetta vera komið av halgisøgu, um at Nikolaus eina náttina skal hava tveitt einum fátækum aðalsmanni peningar inn í húsið til heimanfylgju hjá dótttrini. Dagur hansara er 6. desember. Summi halda, at Kláus kann vera stytting av Clau-dius, rómverskum keisara sum livdi árinum 10 f. Kr. og 54 e. Kr. Dagur hansara í føroyska álmanakkanum er 8. november.
 - 16 *Klæmint* eru í øllum sýslum uttan í Vágum og flestir munnu teir vera eftirkomarar harra Klæmints (Sandoyarprestur 1638—1688). Í grein síni um mishalgidagar í Varðanum 1940 skrivir Anton Degn um Klæmints-messu »til minnis um hin heilaga pávan Clemens I (Romanus). Hann livdi seinrapartin í 1. öld og er høvundur til tað sonevnda 1. Klæmints bræv, sum í 96 var sent frá kirkjuliðinum í Róm til kirkjuliðið í Korinth. Hann ætlast at hava verið ein beinleiðis næmingur av ápostl-inum Pæuri og nevnist tí millum teir ápostolisku fedr-arnar. Blóðvitnisdeyði hansara 23. november nevnist bert í einari uppkomnari halgisøgu.«
- Kornelius* finst bara í samansettum navni Cornelius Christian Reinert, 19 ára svágur próst á Nesi í Eysturoy. Navnið er halgimannanavn, rómverskur biskupur doyði sum pínslarvátur ár 253. Dagur hansara í føroyska álma-nakkanum er 3. juli.
- 6 *Kristafár* eru í Hvalbø, Dali, Vestmanna og í Tórshavn.

Í Tórshavn er somuleiðis Nils K., og Hans K. er í Miðvági; men í Eysturoy og í Norðoyum er navnið ikki til. Halgisøgur týða navn hins halga Kristafárs sum »Kristberandi«, tí hesin sigst hava borið Jesusbarnið um eina á.

- 4 *Kristin* eru tveir í Eysturoy og tveir í Streymoy. Tríggir teirra eru beinleiðis eftirkomarar Christen Jensen Djurhuusar, Eysturoyarprestur 1737—1775, próstur 1758—1775, men navnið er eldri enn sum so. Sandoyarprestur 1583—1598 æt Niels Christenssøn Jylland. *Kristin* er halginavn við sama uppruna sum *Kristjan*.
- 27 *Kristjan* eru flestir í Suðurstreymoy, men eisini í Eysturoy og í Norðoyum eru fleiri. Í Sandoy er bara ein; í Vágum og Suðuroy eingin, tó eru tveir Petur K. í Sandavági, og aðrastaðni norðanfjørðs eru tjúgu við K. sum tað seinna av tveimum fornøvnum í átta ymsum samansetingum. *Kristjan* Rubbekkur er í Suðuroy, *Kristjan* Ludvík og tveir *Kristjan* Frederik eru í Tórshavn. Vert er at merkja sær, at einastu tveir við trimum fornøvnum eita báðir *Kristjan* Frederik aftrat fremsta fornafni. Er hetta ávirkan av donsku konganøvnunum ella av fríggjadagstrúgv, sbr. grein Jóhan Hendriks Winther Poulsens í Fróðskaparriti 18. bók, 1970. *Kristjan* er halginavn — hin kristni. Navnadagur í føroyska álmanakkanum 14. mai.
- 8 *Laars* eru fimm í Suðuroy, ein í Vestmanna og tveir í Tórshavn, og har eru somuleiðis teir 4, ið hava L. sum tað fremra av tveimum fornøvnum. Navnið er halginavn av sama uppruna sum *Larvas*.
- 3 *Larvas* eru í Dali, Fuglafirði og í Tórshavn, og har er somuleiðis hin ársgamli Hans L. Hin halgi Laurentius doyði blóðvitnisdeyða í Rómaborg ár 258. Dagur hansara er lavrasmessa 10. august.
- 18 *Líggjas* eru í øllum sýslum uttan í Sandoy og Vágum,

men tað finst ikki í samansettum nøvnum í 1801. Navnið er bíbliunavn, ein av profetunum, hann ið fór til himins í eldvagni við eldhestum fyri. 2. Kongabók 2,11. Navnadagur í føroyska álmanakkanum 20. juli.

Ludvík finst bara í trimum samansetingum: Hans Ludvík í Tórshavn, Heindrikur Ludvík í Hvalbø og Kristjan Ludvík í Tórshavn. 9. Ludvík, kongur Fraklands, sum doyði á krossferð ár 1270, var gjørdur halgimenni ár 1297. Navnadagurin 25. august kann eisini vera dagur Ludvíks keisara hins fróma, sum doyði ár 840.

- 6 *Lukas* eru í øllum sýslum uttan í Suðuroy og Vágum. Ikki eru teir fleiri enn ein í hvørji sýslu norðanfyri og trýggir í Sandoy væl stórhundrað ár eftir deyða hins fræga Lukasar Debes. Navnið er bíbliunavn: »Lukas, hin elskaði læknin«, Kol. 4,14, verður hildin at vera hann, ið skrivað hevur 3. fagnaðarboðini og ápostlasøguna. Navnadagur 18. oktober.
- 35 *Magnus* eru í øllum sýslum uttan í Vága sýslu, men har er Magnus faðirsnavn hjá 82 ára gomlum manni og hjá tveimum 46—54 ára konum í Seyrvági. Ein árgamal Magnus Petur í Tórshavn er einasti Magnus við øðrum fornnavni aftrat. Hann er uppkallaður eftir abbunum báðum. Sum nevnt fremri í hesi grein er freistandi at telja Magnusarnavnið uppí norrønu nøvnini, og har er greitt frá, hvussu navnið kom til Noregs ár 1024. Men longu í 3. öld er pínslarvátur við Magnusarnavni, og hann ið nevndur er í føroyska álmanakkanum 6. september sigst vera Bayerns ápostul, sum doyði o. u. ár 750. Í grein síni í Varðanum 1940 um mishalgidagar nevnr Anton Degn Magnusarmessu 16. apríl til minnis um Magnus Erlendsson hin halga, sum var jallur yvir helvtini av Orknoyggi, meðan systkinabarn hansara Hákun Pálsson hevði aðra helvtina. Hákun var ráðarríkur og trætin, og á einum sáttarfundi á Egilsoy 16.

apríl 1115 varð eftir ráðagerð Hákunar gjørt álop á Magnus, sum var fangaður og hálshøgður sama dagin. Magnus varð gjørdur heilagur maður 1135, og dómkirkjan í Kirkjubø, sum Ellindur biskupur bygdi, men sum ongantið varð liðug, er vígd honum.

- 1 *Mass* Winther er 53 ára »Underkiøbmand ved Handelen« í Tórshavn. Navnið er stytting av bíbliunavninum Mattas.
- 2 *Mattas* eru 74 ára fyrrv. korpurálur í Tórshavn og 50 ára traðarmaður í Tjørnuvík. Jákup M. er 51 ára snikkari í Tórshavn. Í føroyska álmanakkanum er 24. februar nevndur Matthias, ápostulin, og 21. september er nevndur Matteus, evangelisturin. Bæði hesi bíbliunøvn kunnu vera uppruni til føroyska Mattas.
- 1 *Melkir* er 11 ára bóndasonur á Hamri í Skálavík. Melkir Jóhann er árgamal sonur sorinskrivarans í Tórshavn. Sum frágreitt undir Jaspur er Melkir taldur ein av vísmonnunum úr Eysturlondum.
- 80 *Mikkjal* eru í øllum sýslum, og átta hava M. sum tað seinna av tveimum fornøvnum í fyra ymiskum samansetingum, men sum fyrra navn í samansetingum er M. ikki til. Navnið er bíbliunavn, heiti verndareingilsins í Dánjalsbók. Mikkjalsmessa er 29. september.
- 21 *Mortan* eru í øllum sýslum uttan í Vágum og Norðoyum. Navnið er ikki til í samansetingum uttan hjá útlendsku feðgunum: 13 ára Jørgen Martin og 59 ára Henrich Martin Schnell, chirurgus í Tórshavn. Mortansmessa er 11. november. Anton Degn greiðir soleiðis frá: »Hin heilagi Martin úr Tours, føddur í Sabaria í Ungarn um 316, varð 371 valdur til biskup í Tours, har hann doyði um 400. Fleiri siðir frá tí gomlu heystartakatiðini, sum var vígd Óðini, vóru festir við minnisdag hansara. Ein leivd av hesum er Mortansgásin, sum ætlandi eina ferð hevur verið roknað upp í offurdýrini.« Varðin 20: 58—59.

- 1 *Mórus* Lund er 72 ára bóndi í Hoyvík, og Mórus Dánjal er 18 ára abbasonur hansara. Sankta Mórus var sveisiskt halgimenni frá 4. øld. Dagur hansara í føroyska álmanakkanum er 22. september.
 - 11 *Niklái* eru í øllum sýslum uttan Suðuroyar sýslu. Teir báðir ið hava N. sum tað seinna av tveimum fornøvnum, Hans Niklái og Jens Niklái eru báðir í Kollafirði, og hin einnevndi Niklái Petur er í Oyndarfirði. Niklái er ein avleiðing av halginavninum Niklas.
 - 82 *Niklas* eru í øllum sýslum, men finst ikki í samansettum nøvnum í 1801. Hin halgi Nicolaus í Myra, sum doyði o. u. 350, er verndari sjómanna bæði í griksku og rómversku kirkjuni. Niklasarmessa er 6. desember.
 - 2 *Nikodemus* eru báðir í Skálavík, men í Hesti er ein Marin Nikodemusardóttir, 43 ára seinna kona Klæmints bónda Rasmussonar. Nikodemus er bíbliunavn, nevndur hjá Jóhannesi 3,1 ff. Styttingin Demmus man hava verið vanlig í talumáli. Minnisdagur í føroyska álmanakkanum 3. august.
 - 11 *Nils* eru í øllum sýslum, men teir fyra, ið hava Nils sum tað fyrra av tveimum fornøvnum, eru triggir í Tórshavn og ein í Hvalvík. Sum seinna navn í samansetingum er Nils ikki til í 1801. Nils er styttin av halginavninum Niklas.
- Olav(i)us* finst í samansetingum Olavus Jóhann, 6 ára sorinskrivarasonur í Tórshavn, og Jóannes Olavius, 13 ára prestasonur á Nesi. Hetta er norrøna Ólavs-navnið latínað, sum í hesum líki man vera beinast at telja millum halginøvn. Ólavsvøka er sum kunnugt 29. juli, og líka kunnugt er, hví hon verður hildin. Sí annars Ólavur.
- 145 *Páll* (Pál), sætta mest nýtta mannanavn í Føroyum 1801 er í øllum sýslum, er eisini fremra navn í trimum ymsum

samansetingum hjá seks monnum og seinna navn í seks ymsum samansetingum hjá ellivu monnum. Navnið er bíbliu- og halginavn: Páll (Paulus) ápostul verður mintur á pálsmessu 25. januar og 29. juni; og 22. mars er í føroyska álmanakkanum nevndur Páll biskupur úr Narbonne.

- 102 *Pætur*, sjeýnda mest nýtta mannanavn í Føroyum 1801 er í øllum sýslum, er eisini fremra navn í fyra ymsum samansetingum hjá átta monnum og seinna navn í tíggu ymsum samansetingum hjá 21 monnum. Um Pætursvøku skrivar Anton Degn í oftnevndu grein síni í Varðanum 1940: »Pætursøka (Pæturs og Pálsmessu) er elsta av ápostlahátíðunum og varð longu í 4. öld hildin 29. juni til minnis um blóðvitnisdeyða høvuðsapostlanna Pætur og Páls.« Í føroyska álmanakkanum er 29. apríl nevndur Pætur blóðvitnismaður, og er her meint við domini-kanar-halgiinni frá 13. öld.

- 38 *Rasmus* eru í øllum sýslum, men bara ein, 6 ára bóndasonur Pól Rasmus Andrasarson í Kaldbak, ber Rasmusar-navnið aftrat øðrum fornnavni. Rasmus (Erasmus), pínslarvátur frá 3. öld, er ein av sonevndu neyðhjálpar-unum. Dagur hansara í føroyska álmanakkanum er 3. juni.

- 1 *Robert* Heinason er 42 ára óðalsbóndi í Miðvági. Robert hin heilagi, kongur av Fraklandi 996—1031, er í føroyska álmanakkanum 7. september.*)

Rubbekkur finst bara í samanseting Kristjan Rubbekkur. So eitur 9 ára sonur at giftum Norðmanni í kolanáminum í Hvalbø. Hildið verður, at Rubbekkur er ein avleiðing av Robert.

*) Meðan greinin hevur verið til prentingar, hevur John Davidsen, lærari víst á, at hesin, sum norskí presturin Ellef Haaber hevur skrivað Robert, er Rubbekkur, dóttursonur gamla Rubbeks Lund.

- 18 *Sakaris* eru í øllum sýslum, og teir tríggir, ið hava S. aftrat øðrum fornnavni, eru tveir 12—13 ára dreingir í Kvívík og 24 ára bóndasonur í Tjørnuvík. Sakaris er bíbliunavn, profetur og faðir Jóannesar doyparans. Navnadagur í føroyska álmanakkanum 15. mars.
- 25 *Sámal* eru í øllum sýslum, og har aftrat eru 13, ið hava S. sum tað fremra av tveimum fornøvnum, meðan bara tveir hava tað sum seinna fornavn. Sámal er dómara-navn í gamla testamenti. Navnadagur í føroyska álmanakkanum 21. februar.
- 59 *Símun*, 12. mest nýtta mannavn í 1801 er í øllum sýslum, men finst at kalla bara sum einkarnavn. Undan-tøkini eru: Símun Petur, 43 ára Kollfirðingur, og Jóan Símun, 20 ára Hósvíkingur. Símun er vanligt manna-navn í nýggja testamenti og er navn á fleiri halgum monnum, teirra millum fyrsta súluhalgimenni í 5. øld. Minnisdagur í føroyska álmanakkanum 5. januar og 28. oktober.
- 5 *Steffan* eru tríggir í Norðoyum og tveir í Streymoy. Tríggir teirra eru eldri enn 70 ár. Hin halgi Steffan var fyrsti pínslarvátur kirkjunnar. Ápostlasøgan 6. og 7. kap. Minnisdagur 26. desember.
- 10 *Sørin* eru í øllum sýslum uttan Sandoy og Vágum, men í Skúvoy er ein 86 ára óðalsbóndi Dánjal Sørinsson. Sørin er ein avleiðing av halginavninum Severin, biskupur í Köln í 5. øld. Minnisdagur í føroyska álmanakkanum 23. oktober.
- 79 *Tummas* eru í øllum sýslum, og har aftrat er T. fremra navn í fyra ymsum samansetingum hjá fimm monnum, men sum seinna navn í samansetingum er tað ikki til. Tummas er ápostlanavn og navn fleiri kirkjufedra. Tummasarmessa er 21. desember.

Ulrik finst bara í samansettum navni Nils Ulrik, 12 ára sonur Helenu Kristinu Egholm í Tórshavn. Beinast man vera at telja hetta navn millum halginøvn: Ulrik biskupur í Augsburg, sum doyði ár 973, er nevndur í føroyska álmanakkanum 4. juli.

- 1 *Vensil* Hammershaimb er 57 ára landfúti í Tórshavn, og *Vensil* Andrias Egholm er 3 ára bóndasonur í Hvalvík. *Vensil* hin heilagi, verndardýrlingur Bømerlands, varð myrdur av heidna bróður sínum ár 935. Navnadagur í føroyska álmanakkanum 28. september.

Onnur nøvn.

Kvinnur.

- 1 *Alitt* er 15 ára dóttir prestaeinkjunnar Mariu Súsonnu Svabo í Kálvalíð, Miðvági. Møguliga er hetta grikska navnið *Aletheia*, »sannleiki«, sum á enskum er vorðið til *Alethea* og á fronskum *Alette*. Í manntalslistanum er tað skrivað *Aleth*, men *Mikkjal* á *Ryggi* skrivar *Alitt*, sum man styðja seg til framburðin.

Armgarð finst bara í samanseting *Armgarð* Maria, men tær eru tríggjar við hesum navni: 63 ára A. M. Svabo, 66 ára A. M. Egholm og ein 10 ára ommudóttir hesa seinnu, allar í Tórshavn. Navnið er komið úr týskum *Irmegard* > *Ermegard*.

- 7 *Fredrika* eru fyra í *Streymoyar* sýslu, tvær í *Vágum* og ein í *Norðoyum*, men í samansetingum finst hetta navnið í øllum sýslum uttan *Suðuroyar*. Hesar samansetingar eru tilsamans 8 hjá 10 kvinnum. Navnið er avleitt av týska mansnavninum *Friedrich*.

- 1 *Helanna* Wang, f. *Diurhuus* er 66 ára prestaeinkja í *Kollafirði*, dóttir próstsins *Kristin* *Jensen* *Diurhuus*. For-

eldur hennara vóru bæði donsk og munnu hava ført navnið við sær.

Henrietta finst bara í samanseting Henrietta Kristjanna, 13 ára dóttir smiðin Sámal Jákup Debes í Tórshavn. Henrietta er avleitt av fronskum mansnavni Henri.

Henrikka finst bara í samanseting Henrikka Kristjanna. Tær eru tvær: 18 ára kona í Bø og 10 ára sýslumansdóttir í Søldarfirði. Henrikka er avleitt av týska mansnavninum Heinrich.

Jetta finst bara í samanseting Jetta Suffía, 23 ára dóttir prestaekinkjunnar Mariu Súsonnu Svabo í Kálvalíð, Miðvági. Jetta er stytting av Henrietta. Í manntalslistanum er skrivað Jette, men í Miðvingasøgu (bls. 70) nevnið Mikkjal á Ryggi hesa »Júttu, dóttur yngra Svabo«, sum kanska hevur verið framburðinum nærri.

Karolina finst bara í samanseting Kristjanna Karolina, 35 ára kona setta handilsfyrisitarans Sørin Egtved í Tórshavn. Karolina er avleitt av mansnavninum Karl.

- 1 *Lotta* Pálsdóttir er 24 ára kona í Kaldbak, Lotta Margreta Amalja er 24 ára próstakona á Nesi og Lotta Amalja Als er 18 ára prestadóttir í Tórshavn. Lotta er skrivað Charlotte, drotninganavn.

Malja finst bara í samansetingum: Malja Lísbita, »jútska« 19 ára bróðurdóttir Sandoyarprests og 12 ára dóttir hansara. Lotta (A)malja og Lotta Margreta (A)malja eru nevndar beint her frammanfyri. Drotninganavn.

*Onnur nøvn.**Menn.*

- 1 *Díðrikur* er 33 ára uppsitari á náðinsgarðinum í Kollafirði. Didrik Markussen var Føroya fúti fyrst í 18. øld, og um somu tíð sæst navnið í Kollafirði, tá ið Didrik Jensen festi Sjóvargarð 28. mars 1729. Navnið er av týskum uppruna.
- 2 *Fríðrikur* eru 18—20 ára dreingir ávikavist á Uppsølum í Norðoyum og í Gerðum í Eysturoy. Har aftrat eru seks, ið hava hetta navn sum tað seinna av tveimum fornøvnum, allir í Tórshavn uttan ein á Skarði, og, sum nevnt undir Kristjan Fr., eita teir við trimum fornøvnunum báðir Fr. sum síðsta fornavn. Navnið er um donsku kongsættina komið úr Týskalandi.
- 14 *Heindrikur* eru í øllum sýslum uttan Suðuroy og Eysturoy, men í báðum hesum sýslum finnast við Heindriksnavnið samansett nøvn. Jóan H. er vanligasta samanseting, finst ein í hvørji av sýslunum Suðuroy, Eysturoy og Norðoyum og triggir í Streymoy. Jens H. eru í Kollafirði og Tórshavn, Heindrikur Ludvík í Hvalbø og Heindrikur Martin í Tórshavn. Navnið er av týskum uppruna.
- 35 *Heini* eru í Vágum, Streymoy og Eysturoy. Í Norðoyum er 88 ára Jóannes Heinason á Trøllanesi, men sunnanfyri Skopunarfjørð er Heinanavnið ikki til í 1801. Heini er týskt, stytting av Heinrich. Navnið kom til Føroya úr Noreg við Heina havreka í 16. øld.
- 2 *Hermann* eru 10—15 ára dreingir, báðir í Tjørnuvík. Har eru eisini tveir 39—50 ára Hermanssynir, og fyra 32—58 ára Hermansdøtur eru í Haldórvík, Kirkjubø, Húsavík og Sunnbø. Navnið er týskt.
- 1 *Jardus* (Theanjardus) er 3ára bóndasonur á Oyrareingjum

í Kollafirði. H. M. Debes, skraddari frá Gjógv, hevur munnliga greitt frá, at móðir Jardusar, Inga Anna Maria f. Wang, á ungum árum legði ástir saman við ein ungan Kollfirðing, sum pápin helt ikki vera nóg góðan. Inga Anna Maria varð tí send av landinum fyri at »gloyma«. Meðan hon var í Keypmannahavn tænti hon hjá franska sendiharranum Thean jardus, sum hon uppkallaði elsta son sín. »Men pápin varð ongantíð uppkallaður«, leggur Hans Marius Debes aftrat.

Karl finst bara í samansettum nøvnum: 54 ára Jóan Karl Kristjansson, 46 ára Karl Fredrik Kyhns og 5 ára Jóan Karl, sonur ein handilsdragara, allir í Tórshavn. Karl kundi verið norrønt navn, men átti tá verið framborið -dl. Nú er framburðurin -rl og man tí heldur vera í ætt við latínska Carolus. Verða tí bæði Karl og Karolina her tald undir »onnur nøvn«.

Lava finst bara sum seinna navn í samanseting, og eita teir allir triggir Petur Lava, 69 ára húsbóndi og árgamal abbasonur hansara í sama húsi í Froðbø og 38 ára sonur Aggusteinus Hanusarson í Tórshavn. Ein langabbasonur harra Klæmint Laugesøn (Sandoyarprestur 1638—1688), nevndur Petur Lava Hanssøn, flutti til Tórshavnar, og navnið helt fram sum seinna navn í samanseting Petur Lava. Navnið man vera komið til Føroya við áðurnevnda harra Klæmint Laugesøn og er nú helst at rokna sum millumnavn.

- 2 *Lýður* (Lýar) eru 72 ára húsmáður í Skálavík og 16 ára óskilgitin drongur á Toftum. Navnið er av týskum uppruna og kann vera komið til Føroya við Jóan Lýðarsyni, sum var Sandoyarprestur frá 1541.

Ovi finst í samanseting Ovi Kristjan Fredrik, árgamal óskilgitin sonur húshaldskonunnar í prestararðinum í Sandagerði. Hann er annar teirra við trimum fornøvn-um í 1801. Ove er dansk avleiðing av gomlum Aghi.

Ryberg finst í samanseting Nils Ryberg, 10 ára sonur prestaekjunnar Elsu Mariu Winther í Tórshavn. Nils Ryberg æt danskur maður, sum rak handil í Vágshotni tjúgu ár fram til 1788. Í Bóndabókini er greitt frá, hvussu »Hr. Winthers Velynder, Konferensraad Ryberg, tilstod Præsten 75 Rdr. aarlig, saa længe Transithandelen varede, og i Skrivelse af 26. Septbr. 1782 til Rentekammeret androg Hr. Ryberg, som baade havde Evne og Lyst til at ophjælpe Skolevæsenet i Thorshavn, om at faa oprettet en dansk Skole i Thorshavn uden Samkvem med den latinske Skole, for at Ungdommen kunde faa grundig Kundskab i Kristendommen, samt i Regning og Skrivning«. Tað er tí ikki lægið, um prestfólkini hava uppkallað Nils Ryberg, og hetta navn hevur hildið sær her í Tórshavn eina tíð, jbr. Nils Ryberg Finsen, lækna, 1860—1904.

Willum finst í samanseting Jógvan Willum, tveir 7 og 3 ára smádreingir við Mysá í Vági og við Geil í Porkeri. Teir eru óivað abbasynir annan Jógvan Willum, tí faðirin at øðrum og móðirin at hinum eru skrivað ávikavist Daniel Joen Willumsen og Sunneva Joen Willumsdatter. Í smáskriftum Varðans nr. 3, 1915, greiðir Djóni í Geil frá, hvussu Willums-navnið kom til Havnar aftaná eina jagstran av írskum sjórænara í árinum 1667, har tað eydnaðist at taka aftur hállendskt skip, sum Írar høvdu tikið á Havnarvág: »Hann (Claus Becher) fór so aftur til Havnar við báðum skipunum. Tá ið teir fóru at rannsaka hitt hállendska skipið, funnu teir niðri í lastini fremst í stevninum ein hállendskan smádrong; hann var kropin har niður og hevði goymt seg har, tá ið Írarnir komu umborð. Hesin drongur æt Villum, og hann varð búgvandi í Havnini, tá ið hinir landsmenn hansara fóru heim. Húsið, hann bygdi, og torvheiðar hansara, hava enn tann dag í dag navn eftir honum: Villustova og Villumslá.« Helst er hetta ikki søgan øll, men trúliga

er samband millum Willums-navnið og hending, sum sipað er til í søgustubba Djóna.

Ziska finst í samanseting Jógvan Ziska, 4 ára sonur Norðmansins Óla Hansen í Hvalbø, og er eftirnavn hjá 83 ára sorinskrivaraeinkju Elsu Jacobsdatter Zidsche í Søldarfirði, 76 ára einkju Katrin Jacob-Siskasdatter í Funningi og 53 ára Jógvan Zidske, bónda í Gerðum. Navnið er tjekkiskt. Jan Zizka, tjekkiskur loysingarmaður, vann á Sigismundi keisara í 1420 og 1422.

Niðurløga.

Í hesi grein og teimum seks sýslugreinunum, sum eru í Fróðskaparritum á hvørjum ári síðan 1965 (÷ 1970, tá ið plásstrot var), eru tald øll fólkanøvn, sum finnast í manntalslistunum frá 1801. Manntalið í 1801 er tað fyrsta í Føroyum, har fólkanøvn eru tilskilað, og tað fyrsta, ið nýtiligt er til hagfrøðilig endamál.

Úrslitið av hesi kanning er, at teir 5.265 íbúgvar Føroya í 1801 bóru tilsamans 5.942 fornøvn, við tað at

2.115 kvinnur og	2.485 menn bóru 1 navn hvør	=	4.600 nøvn tilsamans
499 kvinnur og	154 menn bóru 2 nøvn hvør	=	1.306 nøvn tilsamans
10 kvinnur og	2 menn bóru 3 nøvn hvør	=	36 nøvn tilsamans
2.624 kvinnur og	2.641 menn bóru		5.942 nøvn tilsamans

Fleiri enn trý fornøvn hevði eingin tá.

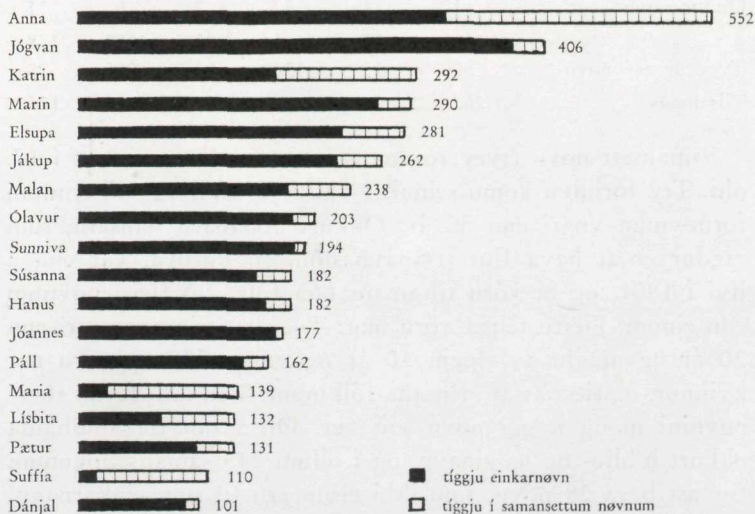
Misjavnt er, hvussu nøvnini eru skrivað. Prestarnir vóru teir, ið førdu manntalslistarnar, og er í hesi grein fyrst givin stutt lýsing av prestunum og fortreytum teirra. Síðan er roynt at skipa nøvnini í bólkar, fyrst soleiðis, at tey fáa eina felags stavseting, og síðan í bólkar »Norrøn nøvn«, »Bíbliunøvn og halginøvn« og »Onnur nøvn«. Í hesi seinnu sundurseting er sagt frá støðu navnsins í Føroyum 1801 og víst er til tær sýslur, har navnið er, so møguliga fleiri upplýsingar kunnu fáast

úr sýslugreinunum. Somuleiðis eru sagdar orsakir til, hví navnið verður sett norrønt, bíbliu- og halginavn ella uttanfyri hesar bólkar, men greinin er ikki málførðilig, og er tí lítið gjørt burtúrur tí málsliga.

Við teirri kosnu stavseting fáast tilsamans 391 ymsir navnaformar, 148 einkarnøvn og 243 samansetingar. Tóat samansetingarnar eru flestar, er tað bara áttingur av fólkinum, sum í 1801 hevur meira enn eitt fornavn.

	Kvinnur	Navnaformar	Menn	Navnaformar	Kvinnur og menn	Navnaformar
Við 1 fornnavni	2115	57	2485	91	4600	148
Við 2 fornøvnum	499	147	154	85	653	232
Við 3 fornøvnum	10	9	2	2	12	11
Tilsamans	2624	213	2641	178	5265	391

Tey 4.600, t.e. 7/8 av øllum fólkinum, sum høvdu bara eitt fornavn, hjálptust við tilsamans 148 ymiskum nøvnum, 57 til 2.115 kvinnur og 91 til 2.485 menn, so skilligt er, at her hava mong verið felags um tey mest nýttu nøvnini.

Tíggju kvinnunøvn og átta mannanøvn høvdu fleiri enn hundrað navnar hvørt, og hesi átjan nøvn rækka til tríggjar fjórðingar av øllum fólkinum — 4.034 av 5.265 — annaðhvørt sum einasta navn ella sum eitt av fleiri fornøvnnum.

Einstøku nøvnini vóru 176 tilsamans, 72 kvinnunøvn og 104 mannanøvn, og tá ið 18 av hesum rækka til 3/4 av øllum fólkinum, eru eyðvitað onnur heldur sjáldsom: 24 kvinnur og 25 menn høvdu nøvn, sum eingin annar bar, og hetta var triðingur av øllum kvinnunøvnnum og fjórðingur av øllum mannanøvnnum. Til helmingin av øllum nøvnunum vóru færri enn fimm navnar.

Soleiðis, sum í hesi grein er skift millum norrøn nøvn, bíbliu- og halginøvn og onnur nøvn, sæst, at bíbliu- og halginøvn eru tveir triðingar av øllum nøvnnum, og at níggju av tíggju íbúgvum landsins bera hesi nøvn sum einkarnavn ella í samansettum navni.

	Kvinnur	Nøvn	Menn	Nøvn	Kvinnur og menn	Nøvn
<i>Einkarnøvn</i>						
Norrøn nøvn	77	10	281	22	358	32
Bíbliu- og halginøvn	2028	43	2147	62	4175	105
Onnur nøvn	10	4	57	7	67	11
	2115	57	2485	91	4600	148
Tvey og trý nøvn	509	15	156	13	665	28
Tilsamans	2624	72	2641	104	5265	176

Samansett nøvn (tvey fornøvn) komu til Føroya seint í 17. öld. Trý fornøvn komu seinni. Í 1801. vóru øll 12 við trimum fornøvnnum yngri enn 30 ár. Okkurt abbabarn hansara, sum sagdur er at hava flutt tvínavnasiðin til Føroya, var enn á lívi í 1801, og tá vóru tilsamans 665 fólk við fleiri nøvnnum enn einum. Flestu teirra vóru ung: Tvey av trimum yngri enn 20 ár og níggju av tíggju 40 ár og yngri. Flestar vóru tær kvinnur, og flest av tí »fínara« fólkinum. Men ikki førdu fleirnøvnini mong nýggj nøvn við sær. Øll uttan trý innihalda okkurt bíbliu- og halginavn, og í øllum 243 samansetingunum finnast bara 28 nøvn, sum ikki eisini eru til sum einkarnavn, 16 bíbliu- og halginøvn og 12 onnur.

	Kvinnunøvn	Mannanøvn	Tilsamans
Einans einkarnøvn	20	52	72
Bæði einkarnøvn og í samansetingum	37	39	76
Einans í samansetingum	15	13	28
Tilsamans	72	104	176

Bíbliu- og halginøvn er rúgván bæði hvat fólki og nøvnum viðvíkur. Sjeý av tíggju einkarnøvnum eru bíbliu- og halginøvn, og 240 av 243 samansettum nøvnum innihalda okkurt bíbliu- og halginavn, so tey eru færri enn 1 av 10, sum í 1801 ikki hava bíbliunavn ella halginavn í navni sínum.

Onnur nøvn enn bíbliu- og halginøvn og norrøn nøvn vóru 4 kvinnunøvn og 7 mannanøvn, ið nýtt vóru sum einkarnøvn, og so tey 12, sum bara finnast í samansetingum. Flest eru tey av týskum uppruna, og einki uttan Heini hevur fleiri enn 17 berarar.

Norrønu nøvnini vóru ikki mong í tali: 10 kvinnunøvn og 22 mannanøvn, og helmingur teirra átti bara ein navnbera hvørt. Sigga og Ólavur vóru einastu norrønu nøvn, ið áttu fleiri enn 14 navnar. Av 5.265 íbúgvum landsins í 1801 bóru bara 358 norrøn nøvn, og av hesum 358 itu 187 Ólavur og 61 Sigga. Øll hini 30 nøvnini áttu bara 110 navnberar tilsamans, 16 kvinnur og 94 menn. Alt bendir á, at afturgongd norrønu navna helt á enn eina tíð eftir 1801. Heldur ikki á hesum øki kom vend í til tað betra fyrr enn fólkið vaknaði tjóðskaparliga.

BÓKMENTIR

- Almanak for Aaret 1801. Ved Thomas Bugge. Kiøbenhavn 1800.
 Álmanakki. Ritstjóri John Davidsen. Tórshavn — 1972.
Andersen, N.: Færøerne 1600—1709. København 1895.
Davidsen, John: Vága og Norðstreymoyar kirkjubøkur eru til. Varðin 1950.
Debes, Lucas: Færoæ et Færoa Resarata. Kiøbenhavn 1673.
Degn, Anton: Færøske Kongsbønder 1584—1884. Tórshavn 1945.
Degn, Anton: Mishalgidagar. Varðin 1940.
Djupedal, Reidar: Jens Christian Svabo. Varðin 1957.

- Ekbo, Sven*: Nordiska personbinamn under vikinga- och medeltid. Nordisk Kultur VII. Stockholm 1947.
- Fagrskinna ved Finnur Jónsson. København 1902—03.
- Færoensia. Edidit Christian Matras. Hafniae 1951—53.
- Føroya Kvæði. Corpus Carminum Færoensium. København 1941—72.
- Geil, Djóni í: Gamlar myndir. Smáskrift Varðans 1915.
- Halldór Laxness: Brekkukotsannáll. Reykjavík.
- Hammershaimb, V. U.: Færøsk Anthologi. København 1891.
- Hammershaimb, V. U.: Olufas kvad. Antiquarisk Tidsskrift 1847.
- Hansen, Símun: Tey byggja land. Klaksvík 1971.
- Hermann Pálsson: Íslenzk mannanøvn. Reykjavík 1960.
- Historia Norwegiæ. Utgitt av G. Storm. Kristiania 1880.
- Hjalt, Edward: Sands søga. Tórshavn 1953.
- Hornby, Rikard: Danske navne. København 1951.
- Hornby, Rikard: Fornavne i Danmark i middelalderen. Nordisk Kultur VII. Stockholm 1947.
- Húsgarð, E.: Um búseting í Syðrugøtu. Varðin 1955.
- Jacobsen, Jacob: Guttormur lögmaður. Útiseti. Keypmannahavn 1951.
- Jacobsen, M. A. og Chr. Matras: Føroysk fólkanøvn. Tórshavn 1930.
- Jakobsen, Jakob: Færøske Folkesagn og Æventyr. København 1898—1901.
- Janzén, Assar: De fornsvenska personnamnen. Nordisk Kultur VII. Stockholm 1947.
- Janzén, Assar: De fornvästnordiska personnamnen. Nordisk Kultur VII. Stockholm 1947.
- Joensen, Robert: Hvussu gomul er bygdin. Varðin 1968.
- Joensen, Robert: Klakksvíkar bygd í søgu. Tórshavn 1942.
- Króki, Jóannes í: Sandoyarbók. Tórshavn 1968.
- Landt, Jørgen: Forsøg til en Beskrivelse over Færøerne. Kiøbenhavn 1800.
- Lindquist, Ivar: Översikt över de äldsta skandinaviska personnamnen, med huvudvikten på de urnordiska. Nordisk Kultur VII. Stockholm 1947.
- Matras, Chr.: Eitt sindur um gomul fólkanøvn í staðanøvnum okkara. Varðin 1928.
- Matras, Chr.: Stednavne paa de færøske Norðuroyar. København 1933.
- Mohr, Per: Kongsbøndur í Hoyvík síðan 1548. Varðin 1955.
- Nolsøe, Poul: Korndalur. Varðin 1930.
- Nolsøe, Poul: Stórímaður. Varðin 1934.
- Nørlund, N. E.: Færøernes Kortlægning. København 1944.
- Ólafur Lárusson: Nöfn Íslendinga árið 1703. Reykjavík 1960.
- Patursson, Jóannes: Kvæðbók I. Tórshavn 1922.
- Petersen, Ludvig: Sandavágs søga. Tórshavn 1963.
- Poulsen, Jóan Chr.: Hestsøga. Tórshavn 1947.
- Ryggi, Mikkjal á: Miðvinga søga. Tórshavn 1940.
- Skarði, Símun av: Lambahjúnini Mikkjal og Magdalena. Varðin 1922.

- Skarði, Simun av:* Ólavur kongur hin heilagi í føroyskari søgu og føroyskum skaldskapi. Varðin 1930.
- Snorri Sturluson:* Heimskringla. Týtt hevur Bjarni Niclasen. Tórshavn 1961.
- Svabo, J. C.:* Dictionarium Færoense. København 1966.
- Porstein Porsteinsson:* Íslenzk mannanøvn. Reykjavík 1961.
- Winther, Niels:* Færøernes Oldtidshistorie. København 1875.
- Winther Poulsen, Jóhan Hendrik:* Fríggjadagstrúgv og fríggjadagsnøvn. Fróðskaparrit 1970.
- Winther Poulsen, Jóhan Hendrik:* Personnavneskikken i Sandoy syssel. København 1966, óprentað.
- Øssursson, Janus:* Føroya biskupa, prósta og prestatal. Tórshavn 1963.

SUMMARY

In the first census taken on the Faroe Islands 1769 personal names were not included. The parish registers can be traced back to the seventeenth century in Eysturoy, to the eighteenth century in Suðuroy, Sandoy, Vágum, Suðurstreymoy and Norðoyum, but only back to 1817 in Norðstreymoy. Therefore the 1801-census-papers give the first opportunity to count the names of all persons on the Faroes and to trace their extraction.

The result of this investigation shows that 9 out of 10 Faroese at that time bore names from the Bible or of a saint. Old Nordic names were declining but later in the nineteenth century when the Faroese recovered their national consciousness there was a revival of Nordic names.